

Overview of Thai Manuscripts at the Nordsee Museum (Nissenhaus) in Husum, Germany

Peera Panarut and Volker Grabowsky

ABSTRACT—There are ten Thai manuscripts at the Nordsee Museum in northern Germany. This article presents a description of each manuscript along with transliteration and translation of key extracts.

Very few people would expect to find manuscripts from Thailand in a small local museum situated in a rather remote area of north-central Europe. The Nordsee-Museum Husum, located in the Nissenhaus, is one such place, where treasures from Thailand have been kept for almost a century without being noticed by the outside world until very recently. How could that happen?

Situated on the shores of the North Sea, Husum (Frisian: Husem) is the capital of Northern Friesland (Nordfriesland) district in Schleswig-Holstein, situated some forty kilometres south of the German-Danish border. The town of 22,000 inhabitants is best known as home of the poet and writer Theodor Storm, author of *Der Schimmelreiter* (“The Rider of the White Horse”) and a native of Husum, where he spent his youth and part of his adult life.

Another famous son of the town was Ludwig Nissen. Born on 2 December 1855 as the sixth of ten children of a rope maker, young Ludwig left his home town in August 1872, at the age of sixteen, with the consent of his parents, and travelled on board the steamship “Westphalia” from Hamburg to New York. Although we do not have any letters or any other evidence offering clues as to the motives for Ludwig’s emigration, the fact that his elder brother Fritz had already settled in New York some time earlier definitely helped Ludwig’s start in the New World. There, he rose from working at jobs such as a dishwasher to become a steward and cashier, then an innkeeper and, finally, in May 1881, he founded a jewellery store. Ten years later, Ludwig Nissen had become one of the city’s most successful dealers in jewels, and established his business on New York’s Fifth Avenue.¹

Although Nissen was never accepted as a full member by the city’s business elite, he held various important positions in the social and economic sectors of New

¹ Klaus Lengsfeld, “Leben und Vermächtnis des nordfriesischen Auswanderers Ludwig Nissen”, in: *Bilder aus der Neuen und der Alten Welt: Die Sammlung des Diamantenhändlers Ludwig Nissen*. Husum: Schleswig-Holsteinisches Landesmuseum, Kloster Cismar, Nissen-Haus, p. 11.

York society. In 1895, he was elected President of the Society of New York Jewelers, due to his outstanding knowledge of pearls and diamonds. As a member of the board of directors of several banks and insurance companies, he exercised considerable economic influence. In 1900, Nissen made it onto the list of the sixty most influential citizens of Brooklyn.² Politically affiliated with the Republican Party, Nissen cultivated a close personal friendship with President Theodore Roosevelt (1858–1919), but he never became directly involved in American politics.

Ludwig Nissen's passion was art. Together with his wife, Katharine (née Quick, 1862–1930), the daughter of German-Swiss immigrants, he collected numerous paintings, precious art objects and souvenirs from his many travels to Europe and Asia. Many of the contemporary paintings that decorated his luxury three-storey villa in Brooklyn were by German and German-American artists; remarkable is the presence of Alsatian painters in the Nissen collection.³ Throughout his life, Nissen remained closely affiliated with his home country, Germany, both culturally and emotionally. His pro-German attitude did not change even after the outbreak of World War I.

In 1920, after the war had ended and Germany was in political and social turmoil, Nissen visited his home town for the first time since his departure almost half a century before. Under a pledge of secrecy, Nissen informed the district administrator of Husum, Dr. Heinrich Clasen, of his plans to establish a cultural institution in his home town that would have the mixed use of museum, cultural centre, library and art gallery. Ludwig Nissen died in Brooklyn on 26 October 1924 at the age of 68. Having no children, he bequeathed almost his entire estate to the town of Husum.⁴ His widow Katherine, who survived her husband by only six years, did the same.⁵ However, due to adverse conditions – unknown heirs contested Nissen's will and the 1920s world economic crisis caused severe financial losses – Dr. Heinrich Clasen, as chairman of the Nissen Foundation, finally received in 1932 only one third of the original inheritance to build the museum, which was nevertheless constructed between 1934 and 1937. After the completion of the building, the remains of Ludwig and Katherine Nissen were transferred to the Nissenhaus, where they found a dignified final rest in the building's hall of fame.⁶

Before his death, Nissen had already donated to the town of Husum a large number of precious art objects, including many which he had systematically acquired in the early 1920s from other German institutions. In September 1922,

² Hermann Mildenerger, "Der Millionär als Kunstsammler: Anmerkungen zum Austausch zwischen zwei Welten, in: *Bilder aus der Neuen und der Alten Welt*, p. 19.

³ *Ibid.*, pp. 20–23.

⁴ Nissen's estate was estimated at 2.5 million Marks or roughly US\$600,000. This is equivalent to approximately US\$16 million today.

⁵ She bequeathed another US\$170,000 to the town. This is equivalent to approximately US\$4.6 million today.

⁶ Lengsfeld, "Leben und Vermächtnis des nordfriesischen Auswanderers Ludwig Nissen", *ibid.*, p. 12.

through his agent Mr. Derschuch, Nissen bought some 3,000 objects from the former municipal museum (Städtisches Museum) of Weimar, which needed additional financial resources due to the prevailing dire economic situation in Germany. Most of the acquired art objects had once been part of the collection of Dr. Bruno Schwabe, the main founder of the Weimar municipal museum. Others came from smaller collections.

The ten manuscripts from Thailand (known as Siam until 1939) came from two smaller collections, namely that of the German physician Dr. Christian Rasch and the well-known Swiss-German travel writer Ernst von Hesse-Wartegg.⁷ Rasch lived in Siam in the early 1890s, having been employed as “physician-in-ordinary” to King Chulalongkorn (r. 1868-1910), which explains the presence of medical treatises and divination manuals in the Husum collection of Siamese manuscripts.⁸ Von Hesse-Wartegg visited Siam in 1898 on his voyage back from Qingdao, China, to Germany, and apparently acquired a number of manuscripts during that relatively short visit.⁹ In the years preceding the outbreak of World War I, both men sold manuscripts to other German institutions, including the present-day State Library (Staatsbibliothek) of Berlin.

When in 1963 Klaus Wenk published his catalogue of 246 Thai manuscripts, spread over fourteen German libraries and museums in ten different cities, no mention was made of the Husum collection.¹⁰ Oriental manuscripts were usually kept in the large state and university libraries, as well as renowned ethnological museums. Nobody would have expected even a small collection of such manuscripts in one of the many smaller provincial museums. In the case of the Nordsee Museum in Husum, the scientific staff – primarily interested in the promotion of the local Frisian cultural heritage – were for many decades not even aware of the existence of the Siamese manuscripts. In early 2012, Dr. Sven-Hinrich Siemers, then the curator

⁷ Sven-Hinrich Siemers, “Die mitteldeutsche Sammlung des Nordsee-Museum-Nissenhaus in Husum”, unpublished paper, p. 1.

⁸ See *1894 Directory for Bangkok and Siam*. Bangkok: White Lotus, p. 181. Rasch authored two articles on the geographical pathology of Siam, namely “Ueber das Klima und die Krankheiten im Königreich Siam”, *Virchows Archiv*, Vol. 140, No, May 1895, pp. 327–384; “Zur geographischen Pathologie Siams”, *Janus, Archives Internationales pour l’Histoire de la Médecine et la Géographie Médicale*, Vol 1, 1896–1897, pp. 445–460 and 503–514. We are grateful to Barend Jan Terwiel for providing us with the biographical data of Christian Rasch. As Terwiel has recently pointed out, Wenk’s catalogue did not only exclude a number of collections from the former German Democratic Republic, but also overlooked some of the Thai manuscripts kept in former West Germany. See Barend Jan Terwiel, “Cultural Goods and Flotsam: Early Thai Manuscripts in Germany and those who collected them”, unpublished paper. As for the Husum collection, however, Wenk could simply not have been aware of them during his lifetime.

⁹ In his book *Siam: das Reich des weissen Elefanten* (Leipzig: J.J. Weber, 1899; reprint: Bangkok: White Lotus) von Hesse-Wartegg devotes a short chapter (pp. 228–229) to the production and use of palm-leaf manuscripts and leporello manuscripts made of the pastboard similar to *khòì* paper.

¹⁰ Klaus Wenk, *Thai-Handschriften* (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland, Vol. IX, 1). Wiesbaden: Franz Steiner, 1963.

of the Museum, found a 1932 inventory list providing some basic information about the manuscripts and other Southeast Asian art objects. He contacted Volker Grabowsky, Professor of Thai Studies at the Asien-Afrika-Institut of the University of Hamburg, and the study of Husum's Siamese manuscripts began. We hope that the description of the ten Siamese manuscripts kept in the Nissenhaus of Husum will stimulate further research on Southeast Asian manuscripts brought to Germany a century ago.

Notes on transliteration

Apart from a general description of each manuscript, focusing on various aspects of physical condition and layout, particular pages or folios, notably the colophons, prefaces, as well as the beginning and the end of each text in the manuscript, have been transliterated. In cases where the original text was written in Thai (Siamese) language, regardless of whether in Thai or Khòm script,¹¹ the text is transliterated into modern standard Thai script, along with a translation into English. On the other hand, if the original text was written in the Pali language with Khòm script, the text is transliterated both into modern standard Thai script and Roman script.

For the transliteration of Thai texts written in modern Thai script, the orthography of the original (late 19th or early 20th-century) Thai text has been preserved, strictly adhering to the original orthography. In other words, each word is spelled as in the original text, and not according to the standard spelling as recorded in a modern dictionary. Therefore, the transliterated text looks quite different from a modern one. For example, in the transliterated text the spelling <ทาน>, <ภู> or <ชวเขีน> would be recorded, according to the original text in many of our manuscripts, differing from the modern standard spelling <ท่าน>, <ผู้>, and <ชวนเขีน>, respectively.

Regarding the transliteration of Thai language texts from Khòm script into the modern Thai script, the symbol *bindu* (Sanskrit; pronounced *phinthu* in Thai) – < . > – meaning a little dot below the consonant is employed to indicate a double consonant in which the consonant after the dotted one appears in the original orthography as a ligature.

As for texts written in the Thai language, the spacing within a text is kept according to the original manuscript. Due to the convention that Pali texts in traditional manuscripts are always presented without inserting spaces between the words, the transliterated Pali words are separated according to semantic units for

¹¹ Until the beginning of the 20th century, the Khòm script was used for works written in Pali. It was also frequently used for religious texts in the vernacular (i.e. Thai). On the other hand, manuscripts with secular content were only written in the Thai script. The Siamese manuscript culture thus differs from the manuscript cultures of the Burmese, Mon and Khmer, where Pali texts were always written in the respective script of the country.

the sake of easier reading, while the orthography is not changed.

Furthermore, there are still two traditional punctuation marks: *Angkhan diao* <๑> and *Visanchani* <๐>. They were used by the traditional scribes for marking the end of a sentence, a stanza, or a particular part of a text. Both of them function in the same way. However, a single-text manuscript consistently tends to use only one of them. *Angkhan diao*, the first one, shares the same form with the punctuation *Paiyan nòi* <๑>, which marks the abbreviation associated with the previous word, but *Angkhan diao* does not have any function shared with *Paiyan nòi* at all. In the transliterated text, the use of <๑> as *Angkhan diao*, marking the end and division of texts, is transliterated into the sign <|> in the Romanised text.

Visanchani <๐> might not be widely known to modern readers as a punctuation symbol in the Thai language. This symbol is usually perceived as the representation of a short vowel called *sara-a* in colloquial Thai although it is traditionally known under the term *Visanchani*; it is regularly used in modern Thai. Furthermore, *Visanchani* is also used as a sign representing the glottal stop and appearing at the end of a short syllable, for example, <เพราะ>, <กะ> and <ไป> in modern Thai. In ancient Thai, many words, which nowadays are never spelled with *Visanchani*, also employ this sign to signify a glottal stop, for instance, <ดู>, <ล>, <ติ>, and <อา>. Such usage is testified in numerous inscriptions and manuscripts.¹² However, in manuscripts *Visanchani* is mostly employed to mark syllabification to separate words at the end of a line or a page or is inserted due to the holes that are pierced to tie palm leaves together in a bundle (*phuk*). In this case, *Visanchani* functions like the modern hyphen, indicating that the whole word is not yet complete. In Thai transliteration, the original form of the punctuation symbol *Visanchani* <๐> is kept, usually isolated from other words through spacing. For the Romanisation, the punctuation is transliterated as the symbol <|>. However, this sign does not have any association with the colon as it is used in Western languages, but functions like the modern hyphen. Furthermore, there are also many cases where in manuscripts words are separated, but the punctuation symbol *Visanchani* is not written in the script. In these cases, we add the modern hyphen <-> in order to mark the division of words. Although the two punctuation symbols <|> and <-> basically share the same function in the transliterated texts of this article, it should be noted that <-> never appears in the manuscript while <|> is transliterated from the punctuation symbol *Visanchani*, which was originally written by the scribe.

In addition, other signs are employed to describe some particular features of the primary text. For instance, three dots <...> point out that the text in the manuscript was damaged and thus could not properly be read and understood. The strikethrough (for example, <๓๓>) is used to indicate the scribe's own correction,

¹² See more in Supanvanit, Ing-orn. *Wiwatthanakan aksòn lae akkharawithi thai*. [Development of Thai Scripts and Orthography./วิวัฒนาการอักษรและอักขรวิธีไทย.] Bangkok: Chulalongkorn University 1984. pp. 485–486.

which traditionally appears as a small circle in the middle of the corrected letters or words. The editors' explanations are indicated by round brackets (), the filling of lacunae in the text by square brackets [], and deletions suggested by the editors by braces {}.

SI 13

Title: - (fragment of Pali text, beginning with folio number ๓๒)

Language: Monolingual Pali

Script: Khò̃m

Writing Support: Palm-leaf

Writing Substance: Black ink (written with a pen)

Size: 57 cm x 5.5 cm, 11 folios (written on both sides), five lines per page.

Date: undated

Inventory-No.: 346 /HW 422 (Thus, the manuscript was originally in the possession of Ernst von Hesse-Wartegg.)

Remarks: The palm leaves are not inscribed in the traditional way by using a stylus, but they are instead written in black ink. In some instances the ink is smeared, although the general state of the manuscript is still quite good. The palm leaves are pierced on both sides as is usually the case in Siamese and Lao palm-leaf manuscripts. The cotton thread going through the left hole holds the manuscript together.

Folio ๓๒ 1r

- 1: หิ จ กลมพเกหิ สญชนุโน มุจจลินุโท นาม โส สโร อเถตถ ปทุมมา ผุลลา อปปริยันตาว
ทิสฺสเร ตมฺหา เหมนุตกา ผุลลา ชนฺนุตคฺฆา ะ
- 2: อุตฺตถรา สุรภสมฺปวายนฺติ วิจิ ะ ตฺรา ปุปฺผสณฺฐิตา ภูมฺวา ปุปฺผคนฺเณ สมนฺตามภนาทิต
าติ อเถตถ อุกกั ตสฺมี รุกฺขา ติ-
- 3: ภูสฺสูติ พฺราหฺมณ กทมฺพา ปาตลิมฺพลา ะ กอวิทฺถารา จ ปุปฺผิตา อังโกรา กทมฺิกา ราชปา
ริชฺชณฺญา ะ จ ปุปฺผิตา วารณฺวา วุยฺหนา รุกฺขา มุจจ-
- 4: ลินฺทมฺพุกโต สโร สิริสา เสดปาริสฺวา มรฺวายนฺติ ปทมฺมกา นิคฺคณฺฐิ สรณิคฺคณฺฐิ อสนา เปต
ถ ปุปฺผิตา ปงฺกรา พกฺกณฺเสณ โส-
- 5: ภณฺชนกา จ ปุปฺผิตา เกภกา กณฺณนิการา จ กณฺณวิรามฺปุปฺผิตา อชฺชุนา อชฺชุกณฺณนา จ มหา
นามา จ ปุปฺผิตา สปุปฺผิตคฺฆา ติภูสฺสูติ ปชฺช-

Transliteration

- ƒ^o1r/1 hi ca kalambakehi sañjanno muccalindo nāma so saro athattha padumā
phullā appariyantāva dissare tamhā hemantakā phullā janṇutagghā |
- ƒ^o1r/2 upattharā surabhasampavāyanti vici | trā pupphasañṭhitā bhūmarā
pupphagandhena samantāmbhanādītāti athattha udakaṃ tasmimṃ rukkḥā ti-
- ƒ^o1r/3 ṭṭhanti brāhmaṇa kadambā pātaliphullā | koviddhārā ca pupphitā
añkorā kadmikā rājapārijaññā | ca pupphitā vāraṇā vuyhanā rukkḥā mucca-
- ƒ^o1r/4 lindamubbhato saraṃ sirisā setapārisā madhuvāyanti padammakā

nigguṇḍi saraniggāṇḍi asanā pettha pupphitā paṅkarā bakuṇasaṇa so-
 f°1r/5 bhañjanakā ca pupphitā kebhakā kaṇṇikārā ca kaṇṇavirāmapupphitā
 ajjunā ajjukāṇṇā ca mahānāmā ca pupphitā sapupphitagghā tiṭṭhanti pajja-

Folio ๑ 14v

- 1: สักปมณญญา เทวิญโธ เขตทพรวริ สพเพ ชิตา เต ปจจุหา เย ทิพพา เย จ มานุสสา นิมนาทิต
 ๑ เต ปถวิ สทโธ ภาติ ทิวงฺคโต สมฺนฺตา วิชฺชตา อาคฺคฺ ตรี-
- 2: นํ วปฺติสฺสุตฺตา ตสฺส เต อนฺโมทนนฺติ อฺโภา นารทปพฺพตา อินโท จ พุรฺพมา จ ปชาปติ จ โสโม
 ยโม เวสฺสวณฺโณ จ ราชา สพเพ เทวา อนฺ-
- 3: โมนฺติ ทุกฺกรํ ทิ กโรติ โส ทฺพทฺธิทํ ททมานนํ ทุกฺกรํ กมฺมกฺุพฺพตํ อสนฺโต นานุ กุพฺพตา สตํ ฐม
 โม พุรฺนฺนโย ตสฺมา สตณฺจ อสตณฺจ นานา
- 4: โหติ อิตฺ อิตฺ คติ อสนฺโต นิริยํ ยนฺติ สนฺโต สคฺคฺปฺปรายโน ยํ เม ตํ กฺุมาเร อททา ภริยํ อททา
 ะ วิเนวิสํ พุรฺหมยานํ มโนกมฺมํ สคฺโค
- 5: เตสํ วิมจฺจตฺติ ททามิ โภโต ภริยํ ม(ทีสุ) พงฺ(คโสภณฺ) ตณฺโณว มทฺทिया ฉนฺโน มทฺทิจ ปตฺตินา
 ตยา ยถา ปโยตสฺสฺโซ จ อฺโภา สมานวณฺณิ

Transliteration

- f°14v/1 saṃkappamaññāya devindho etadabrahvi sabbe jitā te pacchā ye
 dibbā ye ca mānussā ninnādītā te pathavi saddho bheti divaṅgato samantā vijjatā
 āgū gari-
- f°14v/2 naṃ vipatissutā tassa te anumodananti ubho nāradapabbatā indo ca
 brahmā ca pajāpati ca somo yamo vessavaṇṇo ca rājā sabbe deva anu-
- f°14v/3 modanti dukkaraṃ hi karo tiso duddidaṃ dadamānānaṃ dukkaraṃ
 kamma-kubbatāṃ asanto nānu kubbatā sataṃ dhammo durannayo tasmā satañca
 asatañca nānā
- f°14v/4 hoti ito ito gati asanto niriyaṃ yanti santo saggapparāyano yaṃ me taṃ
 kumāre adadābhariyaṃ adadā | vinevisaṃ brahmayānaṃ manokammaṃ saggo
- f°14v/5 tesāṃ vimacatūti dadāmi bhoto bhariyaṃ ma(dimsu)
 ba.ṇa(gasobhaṇiṃ) taññova maddiyā channo maddi ca patinātayā yathā
 payotasamkho ca ubho samānavaṇṇi |

SI 14a

Title: - (fragment of a Pali version of Vessantara Jataka, beginning with folio
 number ๑)

Language: monolingual Pali

Script: Khòṃ

Writing Support: Palm-leaf

Writing Substance: Blackened with soot and lamp-black after being inscribed
 with a stylus

Size: 4.5 cm x 4.2 cm / 9 + 3 two-sided written folios, five lines per page.

Date: -

Remarks: Apart from the nine folios written recto and verso, there are also three much smaller palm leaves – written recto and verso as well – of which almost one quarter of the original length has been cut on both sides. Thus, only one-half of the original text has been left on these leaves. The space surrounding the two holes is unusually wide, i.e., for the hole on the left side: diameter of 3 cm; for the hole on the right side: diameter of 2.7 cm. The distances of the text from the right and left margins are 4.5 and 5.5 cm, respectively.

Content: The text of the manuscript, composed wholly in Pali, is part of the *Nakhòn kan* (P. *nagara-kaṇḍa* ‘city chapter’), the last chapter of the *Vessantara Jātaka*, one of the most popular avadāna in Theravada-Buddhist mainland Southeast Asia. However, the text in the manuscript differs from the Pali verses inserted in the Thai version of the *Vessantara Jātaka*, traditionally called *khatha phan* (literally ‘the thousand verses’).¹³

Folio จุ (1) r

- 1: เตน วุตตัม ฯ ตโต เวสฺสนุตโร ราชธา ราชฺชิลลํ ปวาทฺหิ สพฺพวตฺตํ จชฺเชตฺวาน ราชเวสํ อถารยิตฺติ ฯ ตตฺถ ปวาทฺหิตฺติ หาทฺเรสิ หาทฺเรตฺวา จ ปน ราชเวสํ ตณฺหิตฺติ อตฺถโถ ฯ อถ-
- 2: สฺส ยโส มหา อโหสิ ฯ เตน โอลิโกโถโลกิตฺตฺถานํ กปฺป ฯ มุขปงฺคฺลิกา มงฺคฺลานิ โสมสยฺสฺสุ ฯ สพฺพตฺริยานิ ปคฺคณฺหิสฺสุ ฯ มหาสมฺมุทฺตฺตจฺฉิยํ
- 3: เมฆคชฺชิตฺตนิคฺโขโส วิย ตฺริยานิคฺโขโส มหา อโหสิ ฯ หตฺถิรตฺนํ อลงฺกิริตฺวา อมจฺจา จุปนยฺสฺสุ ฯ โส ขคฺครตฺนํ พนฺธิตฺวา หตฺถิรตฺนํ อภิรฺยุหิ ฯ
- 4: ตาวเทวนํ สพฺเพ สหชาตา สฺมุทฺติสฺสหาสา อมจฺจา สพฺพาลงฺการปติมณฺฑลิตฺตา มหาสตฺตํ ปวารยฺสฺสุ ฯ สพฺพา กณฺญาโย มุทฺธิป เทวี ญฺหาเปตฺวา อลงฺกิริตฺวา อ-
- 5: ภิสฺสิจฺจิตฺวา สิสฺส จ ปนฺสฺสา อภิเสโกทกํ อภิสฺสิจฺจิมานา เวสฺสนุตโร ตํ ปาเลตฺติ อาทินิ มงฺคฺลานิ วทิสฺสุ ฯ ตมตฺถํ ปกาเสนฺโต สตฺถา อาห ฯ สิสฺส ญฺหา-

Transliteration

- ƒ^o1r/1 tena vuttam | tato vessantaro rājā rajjōjallam pavāhayi sabbam vattam
cajjetvāna rāja-vesam adhārayīti | tattha pavāhayīti hāresi hāretvā ca pana
rājavesam taṅhīti attho | atha-
- ƒ^o1r/2 ssa yaso mahā ahoṣi | tena olokitolokitattḥānam kappa | mukhapaṅgalikā
maṅgalāni ghosayīsu | sabbaturiyāni paggaṅhīsu | mahāsamuddhakucchiyam
- ƒ^o1r/3 meghagajitanigghoso viya turiyanigghoso mahā ahoṣi | hatthiratanam
alaṅkaritvā amaccā upanayimṣu | so khaggaratanam bandhitvā hatthīratanam
abhiruyhi |
- ƒ^o1r/4 tāva devanam sabbe sahaṅgātā saṅghisahassā amaccā
sabbālaṅkārapatimaṅḍitā mahāsatam pavārayimṣu | sabbā kaṅḅhāyo maddhimpi

¹³ For the Pali verses of this chapter in the authoritative Thai version of the *Vessantara Jātaka*, see Fine Arts Department, 1971: 356–362.

devī ṅhāpetvā alaṅkaritvā a-

ƒ^o1r/5 bhisiñcitvā sise ca panassā abhisekodakam abhisiñciyamānā
vessantaro taṃ pāletūti ādī-ni maṅgalāni vadimsu | tamattham pakāsento satthā
āha | sisam ṅhā-

Folio จุ (1) v

- 1: โต สุจิตฺตโต สพฺพาลงฺการภูสิตโต ปจฺจยํ นาคมารุญฺห ขตฺตํ พนฺธิ ปฺรนฺตปํ ตโต สฏฺฐิ-สฺหสฺसानิ
โยธินอ จารุทสฺสนา สหชาตา ปฺริกริสุ นนฺธยนฺดา รเถสํ อิต มทฺธิ ญฺหา-เปสุ
- 2: สิวิกญฺญา สฺมาคตา เวสฺสนฺตโร ตํ ปาเลตฺ ขาลิกญฺหาชินา จฺโฆ อโถปิ ตํ มหาราชา สญฺ
ชโย อภิรทฺขตฺติ ฯ ตตฺถ ปจฺจยํ นาคมารุญฺหาติ ตํ อตฺตโน
- 3: ชาตทิวเส อูปฺปนฺนํ หตฺถินาคํ ฯ ปฺรนฺตปฺนฺติ อมิตฺตตปาปํ ฯ ปฺริกริสุติ ปฺริวารยิสุ ฯ นนฺธยนฺ
ดาติ โตสนฺดา ฯ สิวิกญฺญาติ สิวินฺญฺ ปชาปติ-
- 4: โย สนฺนํ ปฺตติวา คนฺโธทเกน ญฺหาเปสุ ฯ ขาลิกญฺหาชินา จฺโฆติ อิเม เต ปฺตฺตาปิ มาตํ อญฺ
ชนฺตฺติ ฯ อิทญฺจ ปจฺจยลทฺธา ปุพฺเพ กิเลสฺมตฺตโน
- 5: อานนฺธิยํ ปฺริจฺริสุ รมฺมณฺเย คิริพฺเพชฺเช ฯ อิทญฺจ ปจฺจยํ ลทฺธา ปุพฺเพ กิเลสฺมตฺตโน อานนฺ
ธิจิตฺตา สุมฺนา ปฺตฺเต สํคมฺเม ลกฺขณา ฯ อิทญฺจ ปจฺจยํ ลทฺธา ปุพฺเพ กิเล-

Transliteration

ƒ^o1v/1 to sucivattho sabbālaṅkārahūsito paccayam nāgamāruyha khaggam
bandhi parantapam tato satṭhisahassāni yodhino cārudassanā sahaajā
parikarimsu nandhayantā rathesakam ito maddhim ṅhāpesu

ƒ^o1v/2 sīvikaññī sāmagatā vessantaro taṃ pāletu jālikanḥajinā cubho
athopitam mahārājā sañjayo abhirakkhatūti | tattha paccayam nāgamāruyhāti
taṃ attano

ƒ^o1v/3 jātadivase uppannam hatthināgam | parantapanti amittatāpanam |
parikarimsūti parivārayimsu | nandhayantāti tosantā | sīvikaññī sīvirañño
pajāpati

ƒ^o1v/4 yo sannāpatitvā gandhodakena ṅhāpesum | jālikanḥajinā cubhoti ime
te puttāpi mātam akkhantūti | idaṅca paccayaladdhā pubbe kilesamattano

ƒ^o1v/5 ānandhiyam paricarimsu rammaniye giribbejje | idaṅca paccayam
laddhā pubbe kilessamattano ānandhicittā sumanā putte saṅgamme lakkhaṅ
| idaṅca paccayam laddhā pubbe kile-

Folio ฉา(5) v

- 1: มหาชนสุส ธนทายเก มหาสตุเต อาคเต ฯ นนฺธิปฺปเวสฺสิติ เวสฺสนฺตสุส มหาราชา... (ใบลาน
ขาด)
- 2: โมกฺโข อุกฺโขเสสิโต อนฺตมโส วิลาริ อูปาทาย เวสฺสนฺตโร มหาราชา สพฺพสตุเต พนฺธนา วิส...
(ใบลานขาด)
- 3: ตาย รตฺติยา มฺมาคตฺตวํ สุตฺวา ยากกา อาคมฺมิสฺสนฺติ เตสหา กิ ทส... (ใบลานขาด)
- 4: นฺโต ตํ การณํ ญฺตฺวา ตาวเทวราชนิเวสฺสนฺตสฺ ปฺริมวตฺตญฺจ ปจฺจิมวตฺตญฺจ... (ใบลานขาด)
- 5: กลนฺนเร ชานญฺปฺปมาณํ วสุสาเปสิ ฯ ปฺน ทิวเส มหาสตุโต เยสฺ เยสฺ กุลานํ ปฺริม-... (ใบลานขาด)

Transliteration

f°5v/1 mahājanassa dhanāyake mahāsatta āgate | nandippavesīti vessantassa mahārāja ... (the manuscript is damaged)

f°5v/2 mokkho ugghosito antamaso vilāraṃ upādāya vessantaraṃ mahārājā sabbasatte bandhanā visa... (the manuscript is damaged)

f°5v/3 tāya rattiyā mamāgatabhāvaṃ sutvā yācakā āgammissanti tesāha kiṃ dasa... (the manuscript is here damaged)

f°5v/4 nto taṃ kāraṇaṃ ñatvā tāvadevarājanivessanassa purimavatthuñca pacchimavatthuñca... (the manuscript is here damaged)

f°5v/5 kalanagare jānaṇuppanānaṃ vassāpesi | puna divase mahāsatto yesaṃ yesaṃ kulānaṃ purima... (the manuscript is here damaged)

There are three folios following folio ๕ (5) which remain only in fragments. The left and right parts of each folio are damaged, causing the number of folio marked by the scribe at the left margin of the verso side to become absent, while very little text in each folio could be read.

SI 14b (SI 25)

Title: -

Language: Thai and Pali

Script: Thai and Khòṃ

Writing Support: Leporello manuscript of white-greyish khòṃ paper

Writing Substance: Black ink.

Size: 36.3 cm x 11.8 cm / 78 two-sided written folios (totalling 156 pages).

Date: 2406 BE (AD 1863/64), according to the colophon in the part of *Pathamasambodhi*, page 112.

Inventory-No.: 358 /HW 423 (Thus, the manuscript was originally in the possession of Ernst von Hesse-Wartegg.)

Remarks: The cover folio (recto) is written by pencil. The main text is written in calligraphy.

Content: The contents of this manuscript are mixed. It contains stories from Thai Buddhist cosmology to the history of Buddha Gautama's life (*Pathamasambodhi* in Pali or *Pathomsomphot* in Thai), and also a textbook of how to learn Thai, as well as a *yanta* manual (ตำราเขียนเลขยันต์)

Page 2

Cover verse: หน้าต้นประถม สมุทสอง ของคุณทีนินสร้าง

Translation: First page. Volume Two. Khunnin sponsored it.

Page 3–24 Cosmology:

World of the Preta (Pali *peta*) – fringe of the universe – world of human beings – mountains surrounding Mount Sumen (Skt. *sumeru*)– *catu mahā rājika* level of heaven – *tāvātimsa* heaven.

Page 3

(Khò̃m Script:) ทุกุกเปต๋ เวทน๋ อโหสิ ๕ (Thai Script:) อันเปรวฏจำภวอกนึ่งย้อมค่าพระสงฆ์เจ้า นั้น ย้อมสั้วพลับมุศวาทาหาความจิงบอหมีได้ ครันสั้วรูปุศทั้งหลายทำรำน้าไว้ให้ทานทำใจษามาลก็หลักเอาน้ำแล่ม ม่อไปซอนเสี่ย ลางที่ก็ทุบต๋อยตีดีเสี่ยเปลาๆ ครันตนตายไปเล่าก็ได้ทุคหล่าปาก มีปากเท่ารูเข็มย้อมมีตัวอันเม้น สงสารเออัย เมื่อจะยากน้ำยากเข้า ก็วังระหะหน แสบตนเปนล้าปาก ครันภวน้ำจะกินก็ล้าปาก ย้อมข้าศ็ใจตายไปห้องเปลา แต่เวอินตายแต่เวอินเกิดเวอินระไวยอยู่เป็นปี-

Translation: (Khò̃m Script:) dukkapetaṃ vedanaṃ ahosi | (Thai Script:) One type of Preta (Thai: *pret*), which killed the monks, told a lie. When good people made a shelter for the donation of water, those people with the wicked mind stole the water and the pot to be hidden. Sometimes they destroyed the water pot. When they die, they will receive much suffering, having a mouth as small as a needle's hole and having a fetid body. It is so piteous when they become hungry and thirsty, they wander in search of them in pain. When they find water, it is still so hard to drink that they would die without any water in their stomachs. They always die and then get born repeatedly for (...)

Page 24–112. Pathamasambodhi (story of Buddha's life)

At the end of this part, there are texts written in Khò̃m script (but Pali language) and Thai script:

Page 111

(Khò̃m Script:) นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ๕ ตฺสฺสสิสฺส-คพภลภุชณ-ราชาภิเสฏก-มหากินสฺสทฺตรมฺม-ทูกกรกิริยา-พุทฺทปชา-มาวชิชย-อภิสมฺโพธิ-โพธิสพฺพญญ-พฺรหฺมเชฏฺฐ-ธมฺมจุก-สาทุกฺราชาชบพฺพชฺชา-เทสฺสนาปริวตฺต-นิพฺพานสฺสูตฺร พฺรปถมสฺสมฺโพธิ ปริปฺถนฺนา นฺนุฐิตา แล ๕

Transliteration: (Khò̃m script) Namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa tussissa-gabbhalakkhaṇa-rājābhisekka-mahābhinessa-kramma-dukkarakiriya-buddhapajā-māravijayya-abhisambodhi-bodhisabbaññū-brahmajettha-dhammacakka-sākyarājapabbajjā-dessanāparivattanibbānasūtra-phrapathamasa sambodhi paripūṇṇā niṭṭhitā lae

Page 112

[Thai Script:] ข้าพระพุทธเจ้าม่านัถนักร่างคี่ไว้ในสั้วพระศาสะหวั และข้าเก็ษมาชาติ

ดีโดยๆ ขอให้ภพพระศรีอารยเมษไตรุ นิมภารณปัจฉิมโคโหตุ ฯ พระประภมเขยีน จบ ปีชหล
 สัพพะศกเดือนไข้ แรมสี่สามคำ วันเสา พุทธะศักราชล่วงแล้วนั้นได้ ๒๔๐๘ พระวษา จพ
 ฯ หน้าเนือไม

Translation: (Thai script) I, Mahan, sponsored [this manuscript] for [the support of] the teachings of the Buddha (sāsana). In whatever existence I will be born, I wish to meet Phra Si Ariya Mettrai (Pali: Ariya Metteyya). Nibbāna paccayo hotu. I have copied (*khian*) Phra Prathom (Pathama sambodhi) in the year *chalu saptasok* (year of the cow, the seventh year of the decade), on the thirteenth waning day of the first month, a Saturday.¹⁴ 2408 years of the Buddhist era have already passed. When the page ends, the Namo verse is repeated again.

Pages 113–144

Pathom Kò Ka (Textbook for learning the fundamentals of the Thai language)
 Page 113 begins with the contents of ปฐม ก กา, a Thai language textbook:

(อักษรไทย) ประถมกกาแต่่งไม่ถรทารเฮย กกาข้าให้ว้นอโมจำไว้ ไหว้กอข้อไปนอโมเป็นครู รู
 อยู่แกใจกอข้อแม่ไท้ ...

Translation: This is *Pathom kò ka* which I newly compose, my reader! (In learning) *kò khò*, I revere with the word *nòmo* and remember (the script). Revere *kò khò* and *nòmo* as the teacher. Remember the *kò khò* in your heart and...

This part explains and exemplifies the basic orthography of Thai language in a long rhyming story, ending on page 144 of the manuscript:

(อักษรไทย) สิ้นฉบับแต่่งทำถึนี้ หันะทารผู้่อานเฮย จันพึงษรเขยีนย่าได้ติเตยีนเฮย

Translation: (Written in Thai script) Here ends this text. Dear reader! I have just been taught to write. Please do not blame me.

Pages 145–152

The sacred words in respect to Buddha, a wish and the sacred words in making of Yantra คำสรรเสริญพระพุทท คำอธิษฐาน และคำสวดประกอบการลงยันต์

The descriptions of *Aveci* Hell and Heaven are very brief, starting on page 145 of the manuscript:

(อักษรไทย) อุกาสะทัง ฯข้าฯ จะขอประนมบังคมดุคตี ตั้งเหนือเมาพีทังสอง

Translation: (Written in Thai script) Ukāśa (O this occasion). Full of joy, I pay homage and place above my crown both {hands}...

Colophon on pages 151–152

¹⁴ This date corresponds to 2408 Margasirsha 28 = Saturday, 16 December 1865.

(อักษรไทย) ให้ ฯ ข้ำ ฯ ลูถึงพระนิฤฎการ กว่าจะสิ้นพินโยนิพการณะปัดใจโยโหตุ ฯ๕๐๘ ล้าน
 ลักเบอิ่งทรายแลสวษมนดีแล ฯ๕๐๘ ถ้าผู้ได้ยืมไปอย่าได้นอนอารจะตกณระกรได้เถันเพวะทัด
 แสนกะนอะนันทะชาษได้ๆ

Translation: (Written in Thai script) May I reach Nibbāna. (...) until [any other] better state is exhausted. Nipphannapatcaiyohotu (a Thai variation of Pali: Nibbānapaccayo hotu). <hotu, translated as ‘let (this) be the cause for the Nibbāna’>. ฯ๕๐๘ If someone wants to borrow [the manuscript] he must not lie down when reading it. [Otherwise] he would go to the same hell as Devadatta for one hundred thousand aeons (Pali: *kappa*) and infinite births.

[อักษรขอม] หิริโอดปปสพโน โสขหมมสุสมาหิตาลตโน สปุริสา โลเก เทวธมมาติ วุจเร
Transliteration: (Written in Khôm script) Hiriotappasapanno sukhadhammassa-māhitālatno sappurisā loke deva dhammāti vucare.

[อักษรไทย] คาถานี้ภาวระนาถันมหายักทุกเขาคำแล ฯ๕๐๘ ถ้าใครหมีสวดมนนี้วันจะมั่งไขเจพ
 หมีศะบายเลย ฯ๕๐๘

Translation: (Written in Thai script) This magic spell (*khatha*¹⁵) has to be prayed five times every morning. ฯ๕๐๘ If someone recites prayers (*suat mon*) he will be cured from illness and feel happy.

SI 26

Title: *Rachathirat* (King of Kings) สมุด ราชาทิราช เล่ม ๑

Language: Thai

Script: Thai

Writing Support: Blackened *khò*i paper

Writing Substance: White steatite pencil

Size: 33.2 cm x 11 cm; 60 folio (120 pages), four lines per page.

Date: The date when the manuscript was produced is unclear, but the composition of the text is dated 2328 BE (AD 1785), as stated in the manuscript.

Inventory-No.: 359

Author/Scribe: Phaya Phra Khlang, Phaya In Akkharat, Phra Phiromratsami, Phra Si Puriya พญาพระคลัง, พญาอินอัคราช, พระพิรมรัศมี, พระศรีปuriย

Colophon: On page 5 (not including the title pages)

Remarks: The blackened *khò*i paper is written in white ink. An exception is the front cover folio written in yellow ink. The last three folios have remained blank.

Content: This manuscript contains the first part of *Rachathirat* (ราชาทิราช ‘King

¹⁵ The word *khatha* or คาถา, though etymologically deriving from the Pali word *gāthā* denoting “a verse, stanza, line of poetry” (Rhys-Davids, 1972: 248), means “magic spell” in the Thai language.

of Kings'), a Siamese translation of the Mon chronicle, dealing with the history of the Mon kingdom from the late 13th century to the 15th century.

The text in the manuscript corresponds to the text in the Fine Arts Department Edition (2011: 1–22), though some variations can be noticed. This version was composed by Cao Phraya Phra Khlang (Hon) and other officers under a royal decree promulgated by King Rama I in 1785, as mentioned in the manuscript. The text of the manuscript apparently belongs to the version of *Rachathirat*, known as “Cao Phraya Phra Khlang (Hon)’s *Rachathirat*,” not the other two versions composed in the early Bangkok period.¹⁶

Page 1 (Cover)

สมุด ราชที่ราช เล่ม ๑

Translation: Manuscript Rachathirat, volume 1.

Page 5

ศุภมัสดุพระพุทธรักษา ๒๓๒๘ ปีมเสงนพศก¹⁷ สมเด็จพระพุทธิเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ออกณะพระที่นั่งจักรพรรดิพิมานในท่ามกลางเสนาพฤกษามาตราษกรระวิมุกตังปวงเฝ้าฯ ทูลออง ๙ จึงมีพระราชโองการมาณพระบัลลูลไปรฎเกล้าฯ ดำริว่าเรื่องราชธาธิราชฝรังมั่งของแปลเปนรามัญภาษาเปนสยามภาษาถวาย

Page 6

สมเด็จพระอนุชาธิราชกรมพระราชวังบวรฯ แปลกเปลี่ยนกันที่ทรงฟังสังเกษาไว้แต่ก่อน จึงทรงพระราชดำริเรื่องทรงแปลงข้อความเรื่องราวราชธาธิราชภาษารามัญออกเปนสยามภาษาใหม่

ข้าพระพุทธเจ้า พญาพระคลัง

พญาอินอัศราษ

พระพิรมรัศมี

พระศรีนุริย

ข้าทูลออง ๙ รับราชบริหารเรียบเรียงตามเรื่องแลในเรื่องราวพระเจ้า

Page 7

ราชธาธิราชนั้นว่า ยังมีมหาเถนองคหนึ่ง...

Translation (pp. 5-7): May prosperity and goodness reign. In BE 2328, the year

¹⁶ The other two known versions of *Rachathirat* are: *Rachathirat of the Front Palace*, composed in the Front Palace evidently before the version of Cao Phraya Phra Khlang (Hon) in 1785, as mentioned in manuscript SI 26; and *Mahāyuddhakāravamsa*, a Pali version composed by Somdet Phra Wannarat of Chetuphon Monastery. Both versions were composed in the early Bangkok period. Unfortunately, the manuscripts of *Mahāyuddhakāravamsa* are lost (see more in Kannikar Sartraproong, 1998: 47).

¹⁷ The scribe seems to have recorded an incorrect year. BE2328 is equivalent to CS1147, the year ending with seven or *saptasok*, not with nine or *nopphasok* as stated in the manuscript. The printed edition of *Rachathirat* by the Fine Arts Department (2011: 1) also states *saptasok* or ‘the year ending with seven’ as well.

maseng nopphasok (the year of the snake, the ninth year of the decade), raised from his throne, surrounded by all his ministers and councillors. His Majesty made the proclamation that *Rachathirat* has been translated from Mon into Siamese and has now been presented to his younger brother, the viceroy. [This story] used to be difficult to listen to, thus it was ordered to translate *Rachathirat* from the original Mon language into Siamese.

We, Phaya Phra Khlang,

Phaya In Akkharat,

Phra Phirom Ratsami,

Phra Si Puriya,

were entrusted with the new edition of the story of *Rachathirat*. Once upon a time there was an abbot (...)

Pages 7–118 The story of Rachathirat (first part)

Page 118: ครั้นเรือนแล้วเมื่อจะขึ้นเรือนนั้น ลักขยาพะยู่จึงว่าแก่สมิงอัคมะมอรรว่า บุญยาธิการแห่งท่านมากนัก ข้าพเจ้าได้ปลูกเรือนใหญ่ถึงเพียงนี้ เพราะบุญยาธิการของท่าน ขอเชิญท่านลงไปเหยียบเรือนข้าพเจ้าให้เป็นเกียรติยศไว้ ชาวเมืองพะโคจะได้เลื่องกาชาปรากฏไปทั่วทั้งพระนคร ฝ่ายสมิงอัคมะมอรรนั้น ะ

Translation: Having arrived at the house, thus Lakkhayaphayu spoke to Saming Akhamamòn: “Your merit is so great. I have built such a big house because of your merit. I would like to invite you to my house to honour me. Then the people of Pegu would become aware of my fame spreading throughout the capital city. Then Saming Akhamamòn (The manuscript ends here).

SI 27

Title: - (medical treatise)

Language: Thai

Script: Thai

Writing Support: White greyish *khòì* paper

Writing Substance: Black ink

Size: 36.2 cm x 11.8 cm; 80 folios (160 pages), five lines per page

Date: -

Inventory-No.: 360

Remarks: The front cover folio (recto) bears the marking “SI 27 Dr. Rasch” and a Chinese seal, probably indicating ownership. The right and left margins of each folio are marked. A large number of folios are left unwritten.

Content: This is a medical treatise (ตำรายา).

Page 4–35

Page 4 starts with: สิทธิการิยะ โภมารแพทย์อันวิเศษ แต่ก่อนโพ้นสืบมา พรรณากำเน็ด

เอนทั้งหลาย อันบังเกิดในกายเรายาวว่าหนึ่ง กว้างศอกหนึ่ง ให้อู้อย่างทแท้ อย่าให้เคล็ดอนคลาดจุลาจุลได้ แก้มประจําหน้าก็ นั้นผูกประมาณ ๑๒ องคุลีแล้วจึงมีเอน เกิดวกระหวัดวัด อยู่ในนาภีนั้น เปนอันมากมีอยู่ถึง ๗๒๐๐๐ เส้นแล มีเอน ๑๐ เส้นเปนประทานแก่เอนทั้งหลายแล ๑ เอนเส้นหนึ่งชื่ออิทานัน แลนออกมาจาก นาภี (หน้า ๔)

Translation: Sitthikariya (siddhikāriya). Magical medicine has been transmitted since ancient times. The origin of all the tendons is described. They originate in our body. [The tendons] are one *wa* (2 m) long and one *sòk* (50 cm) wide. We must know them accurately. They must not move around the navel (*naphi*). Having a length of roughly 12 inches (*ongkhuli*) they are called tendons. They are tightend at the navel. There are up to 72,000 tendons of which the one with a length of ten *sen* (40 m) is the main tendon. There is one tendon called *itha* running out of the navel.

Pages 36–94: Blank pages

Pages 96–156: Content continued

Pages 157–158: Blank pages

SI 28

Title: - (Medical treatise)

Language: Thai

Script: Thai

Writing Support: White-greyish *khòì* paper

Writing Substance: Black ink

Size: 36.0 cm x 11.8 cm; 80 folios (160 pages), four to six lines per page

Date:

Remarks: The front cover folio (recto) bears the marking “SI 28 Dr. Rasch” and a Chinese seal, probably indicating ownership. A large number of folios are left unwritten.

Content: This is a medical treatise (ตำรายา) with almost the same text as SI 27.

Pages 3–35

Page 3 starts with: สิทฺธิการีย โภมาระแพทยอันวิเศษแต่ก่อนโพนสืบมา พรรณากำเนิด เอนทั้งหลาย อันบังเกิดในกายเรายาวว่าหนึ่ง กว้างศอกหนึ่ง ให้อู้อย่างทแท้ อย่าให้คลาดเคล็ดอน จุลาจนได้ แก้ม ประจําหน้านั้นทุกประมาณ ๑๒ องคุลีแล้วจึงมีเอนกว้างศอกหนึ่ง ใ้เกี้ยวกระหวัดวัด อยู่ในนาภีนั้น เปนอันมาก อยู่ถึง ๗๒๐๐๐ เส้นแลมีเอน ๑๐ เส้นเปนประทานแก่เอนทั้งหลายแล ๑๐ เอนเส้นหนึ่งชื่อว่าอิทานัน แลนออกมา จากนาภีนั้น แลเนาไปเอาต้นขาเบื้องซ้ายแล้วไปเอาสันหลัง แบนขึ้นไปตามกระดูกสันหลังข้างซ้าย แล้วแลน ผ่ากระหวัดขึ้นไปเบื้องบนศรีศะ แล้วกลับลงมาเอานาสิกเบื้องซ้าย อยู่ประจําลมจุมุกชื่อว่าจันทะกะลาแลข้าง ซ้ายนั้น ๗ เอนเส้นหนึ่งชื่อว่าปลิงคะลา

Translation: Sitthikariya (siddhikāriya). Magical medicine has been transmitted

since ancient times. The origin of all the tendons is described. They originate in our body. They are one *wa* (2 m) long and one *sòk* (50 cm) wide. We must know them accurately. They must not move around the navel (*naphi*). Having a length of roughly 12 inches (*ongkhuli*) they are called tendons. They are tightend at the navel. There are up to 72,000 tendons of which the one with a length of ten *sen* (40 m) is the main tendon. There is one tendon called *itha* running out of the navel. It passes the thigh of the left side and then takes the spine. It clings to the bone of the left side spine, then it embraces the brain. Thereafter it returns taking the left wing of the nose. The tendon at the nostrils is called *canthakala*, and the tendon at the left side is called *palingkhala*.

Page 36–92: Blank pages

Page 93–126: Content

Page 127–140: Blank pages

Page 141: Back cover

SI 29

Title: Rap fòng tat fòng tat samnuan prawing รับฟ้องตัดฟ้องตัดสินนวนปรวิง (Decisions of Law Cases)

สันซ้าย: รับฟ้องตัดฟ้องตัดสินนวนปรวิง
สันขวา: รับฟ้องตัดฟ้องตัดสินนวนปรวิง

Left ridge: *Rap fòng tat fòng tat sam*

Right ridge: *Rap fòng tat fòng tat samnuan prawing*

Language: Thai

Script: Thai

Writing Support: White-geyish *khòì* paper

Writing Substance: Black ink

Size: 36.5 cm x 12.3 cm; usually five lines per page

Date: Culasakkarat 1166 (AD 1804)

Content: The first part of the manuscript contains a Law Code, thus the title of the manuscript. However, the second part has a completely different content. The second text, running over pages 95–154, is (part of) an astrological treatise. It seems to be a manual about the writing of *Yanta* - ตาราเขียนยันต์. This text is illustrated mostly with magic squares, containing both numerals and letters.

Pages 3–94

Content: Kotmai phra aiyakan rap fòng tat fòng - กฎหมายพระอัยการรับฟ้องตัดฟ้องฯ (Criminal Law Code: Accepting charges, cutting off charges.)

Page 3 starts with:

๑ วัน ... คำจุลศกราช ... ปีฉลัพศก ข้าพเจ้า นาย... ทาน

นาย...

นาย...

(later added)

วัน ๓ ๑ ค่ำจุลศักราช ๑๖๑[๗] ปีสัพศก ข้า หลวง... ทาร
 นายประชา
 นาย...

ทาน ๓ ครั้งถูกต้องตามฉบับแล้ว สมุคตบพระอัยการลักษณรับฟ้องตัดฟ้องตัดสำ
 นวนวันตัดพญาณประวิง

Translation: In (...) CS (...), a year *chalu saptasok*,¹⁸ I, Mr. (...) donated.

(later added:) On the tenth waxing day of the third month, in CS 116[7], a year *chalu saptasok* (year of the cow, the seventh year of the decade),¹⁹ I, Luang (...), Mr. Pracha [and] Mr. (...) revised [this manuscript] three times. [It] fully corresponds to the original manuscript entitled *Phra aiyakan laksana rap fong tat fong tat samnuan tat phayan prawing* (Criminal Law Code: Accepting charges, cutting off charges, cutting off eye-witnesses).

Page 5

ศุภมัศดุ ๑๑๖๖ มุสีกะสังวัจจรมามาศ ศุกะบักษยปาฎิเบตฤษถิครุวาระบริ
 เฉทกาลกำหนด พระบาทสมเด็จพระบรมราชาธิราชรามธิเบตี ศรีสินทรมมหาจักรพรรดิรา
 ชาธิเบตีนทรธรรณินทรธิราช รัตนากาศภาศกรวงษองคปรมาธิเบตตรีภูวนศวรรนารถนายกดีด
 กรัตนราชชาติอาชาวะไศรยสมุคตยะโรมนต สกฉจักรว่าฟ้าิเบนทรสุริเยนทรธิเบตีนทรหรือ
 นทรธาธาธิเบตี ศรีสิริสุวิบูลคุณอันนี้ตฤทธิราเมศวรรธรมมีกราชาธิราชเดโชไชยพรม

Page 6

เทพาตีเทพตรีภูวนาธิเบต โลกษะเชษฐวิสุทธีมกุฎประเทศคตามหาพุทธานุกรบรมมะบปีตรพระพุ
 ที่เจ้าอยู่หัว อันเสด็จปราบดาภิเศกผ่านพิภพกรุงเทพทวารวดี ศรีอยุธยามหาดี
 ลกภพนพรตพระราชธานีบุรีรมย์ เสด็จออกพระอินังบุษบกมาลามหาจักรพรรดิพีมาน พ้อม
 ด้วยหม่อมขมาตยามนตรีกระวีชาติราชสุริวงษพงษพฤตมาโหราชารย เฝ้าเบื้องบาทบงกษมาศ
 จึงเจ้าพญาศรีธรรมราชเดชชาติอำมาตยานุชิตรพีพิทววงษพงษภักดียาธิเบศวราธิเบตี ศรี

Page 7

รัตนราชโกษาธิเบตีอภัยพิริยบรากรมภาหุ กราบบังคมทูลพระกรรุธนา ด้วยข้อความนาย
 บุนศรีข้างเหล็กหลวงร้องทุกข์ราช กล่าวโทษพระเกษม/นายราชาอรรด ใจความว่าอำแดงป้อม
 ภรรยานายบุนศรี ฟ้องหย่านายบุญสีให้การแก่พระเกษมว่าอำแดงป้อมนอกใจทำชู้ด้วยนาย
 ราชาอรรดแล้วมาฟ้องหย่านายบุญสีใหม่ยา พระเกษมหาพิจารณาตามคำให้การนายบุนสี
 ไม่ พระเกษมพุดจาแผละโลมอำแดงป้อม แลพิจารณาไม่เป็นสัจ/ธรรม เข้าด้วยอำแดงป้อม

Translation (pp. 5-7): May prosperity and goodness reign. CS 1166, the year of

¹⁸ The year of the oxen, the seventh year of the decade. This most probably refers to the year CS 1167 (AD 1805/6).

¹⁹ 1167 Magha 10 = Wednesday, 29 January 1806.

the rat (*Musikasangvatchara*), the third lunar month (*Maghamat*), the first day of the waxing moon (*Sukapaksaya-patibotdithi*), a Thursday (*Kharuwara*). This day corresponds to 31 January 1805 which, indeed, was a Thursday. His Royal Highness, the King of Siam,²⁰ who rules the royal capital city,²¹ surrounded by his high priest, ministers and councillors, has been given to decide the case of *Nai Bun Si*, a royal blacksmith, who brought a charge against *Phra Kasem* and *Nai Racha-At*. This case was that *Amdaeng Pòm*, *Nai Bunsì*'s wife, had accused *Nai Bunsì* and had taken claim for divorce. *Nai Bunsì* told *Phra Kasem* that *Amdaeng Pòm* had committed adultery with *Nai Racha-at* and then taken claim for divorce. But *Nai Bunsì* did not divorce. Then *Phra Kasem* did not listen to *Nai Bunsì*'s account. He cajoled *Amdaeng Pòm* and did not judge with truth and justice.

Remark: In 1804, a women called *Amdaeng Pòm* became well-known through a legal appeal by her husband. *Amdaeng Pòm* had committed adultery and asked for legal divorce. The court dispensed justice in her favour. Her husband, *Nai Bun Si*, filed an appeal asking the King for a final decision. King Rama I was very reluctant to allow a divorce because of adultery committed by the wife. According to his view, the wife should not be allowed to get her divorce. However, the King was not able to prevent the divorce as the Law stipulated that a wife also had the right to divorce without any proven negligence by her husband. Finally, the King had to obey to the Law. This sensational law case prompted the taking inventory and a thorough revision of the prevailing legal norms of the time. In the same year, the Codex Rama I was promulgated.²²

Page 152

(ตำราเขียนยันต์): เอาไปพรหมทาคนทั้งล้าย ห้ายแลยสุก อันนี้เยาวเรอื่นมีหลอกเอาราชชาง นั้น แล้วชุนาเสก ๑๙ คาวเอานำชัตตัวทั้งเรอื่น ผีผุดมาหมีได้เลยเหเรล็ดทรูหนีลันแล้ ทำรืบนหนเรือเอาราชชาง นั้น ลิงไนชนนำชูปรดหัวคนหทั้งลาลงเรือไปรืบมีไรจะนะ อันนี้ไชยนักผินหัวตัว เปนปวงกดีเอลังชัน นำ ๓๓ ที่รดทั้งคินหายแล้ พุรคาถานี้พฤษยาชางเผอิกแล้ ยาสันเทเลยหาที่อุประมาหมีได้เลย เมื่อจะทำดูเรีกตั้งดี ตามพูปเทียนเคาตออกดอกไม้ ไวครูบาที่ยายแล้วทำเท็ดถ่าจะ

Translation: (...) Used for sprinkling and rubbing people to be calm. In case the house was haunted by ghosts, take *Ratchang*, make charm for nineteen times and then hurl it throughout the house. Ghosts then cannot enter [the house] while enemies always flee [from the house]. In the naval battle, take *Ratchang* into a

²⁰ The exalted official name of the Siamese king runs over six lines.

²¹ The long exalted name for Bangkok is given.

²² Kittisak Prokati, "Der Einfluss des deutschen Rechts auf das gemischte thailändische Rechtssystem: Ein Rückblick und Ausblick", in: *150 Jahre deutsch-thailändische Begegnung*, ed. by Volker Grabowsky. Segnitz: Zenos, 2014.

water bowl and then sprinkle onto heads of all sailors. Then they will acquire the victory from the battle. In case of strong fever, take *Ratchang* into a water bowl for thirty-three times and then sprinkle it in order that the fever will be released. This incantation is called *Phraya Chang Phüak* (literally, ‘Lord of the White Elephant’). Please do not have doubts. This incantation is incomparable. When reciting the incantation, look for the auspicious time and prepare the incense, candles as well as popped rice and flowers. Worship the teachers and ancestors and then let begin. If (...)

The written text ends on page 152 of Mss while the illustrations of magic squares are illustrated on the pages 153–154.

SI 30

Title: Phra Atthakatha Vimanvatthu Vitthan พุทธอภิสกถาวีมานวตฺถวิตฺถาร

Language: Pali

Script: Khòm

Writing Support: Palm-leaf

Writing Substance: Blackened with soot and lamp-black after inscribed with a stylus

Size: 54.5 cm x 5.1 cm; five lines per page; 12 bundles; 282 folios in total

Date: -

Remarks: The manuscript consists of twelve *phuk* ฝูก, or fascicles, each of which comprises 26–27 leaves. The fascicles are held together by two broad wooden boards (*mai prakap*). The palm leaves are lancinated at both sides as is usually the case in Siamese and Lao palm-leaf manuscripts. The cotton thread going through the left hole holds the manuscript together. The space surrounding the two holes is unusually wide, i.e., 3 cm in diameter for both holes. Therefore, only the first and last lines are written in *linea continua*. The second to fourth lines are interrupted in their middle sections which are left blank.

Content: Pali Atthakathā

Bundle I

๖

Folio Cover (1) r: พุทธอภิสกถาวีมานวตฺถวิตฺถาร ฝูก ๑ ๙ ๒ + ๔

(in the right corner of the folio, it is written: มหาสวน)

Transliteration: Phra Atthakathā Vimānavatthu Vitthāra bundle I 2 + 4 (meaning, ⁶*Monday, the sixth day of the waxing moon, the fourth lunar month.*)

(in the right corner: *Maha Suan*, perhaps the name of the owner or scribe of the manuscript)

Folio Cover (1)v:- Blank

Folio n (2)r: - Blank

Folio n (2)v

- 1: มหาการุณิกั นาถึ เญยยุยสาครปารคฺวณฺเท
- 2: นิปุณฺณคฺมภีรึ วิจิตฺรณยเทสนึ วิชากจฺรณสมฺปนฺนึ เย-
- 3: น นียนฺติ โลกโต วนฺเท ตมฺตตมํ ฐมฺมํ สมฺมาสมฺพุทฺธปฺปฺชี-
- 4: ตํ สีลาที คณฺสมฺปนฺโน ถิโต มคฺคผลสุ โย ะ
- 5: วนฺเท อริยสงฺฆนฺตํ ปุณฺณกุชฺเชตฺตํ อนฺตฺตรึ ฯ วนฺทนาช-

f°2v/1 mahākāruṇikam nātham ñeyyasāgarapāraguṃ vande

f°2v/2 nipuṇṇagambhiraṃ vicitrānāyadesanaṃ vijācaranasampannaṃ ye-

f°2v/3 na niyanti lokato vande tamuttamaṃ dhammaṃ sammā-
sambuddhapūji-

f°2v/4 taṃ sīlādi guṇasampanno thito maggaphalesu yo |

f°2v/5 vande ariyasaṅghantaṃ puññakkhentaṃ anuttaraṃ | vandanāja-

Folio na (3)r

- 1: นิตํ ปุณฺณํ อิติ ยํ รตนตฺตเย หตฺนตฺราโย สพุทฺถถ หุ-
- 2: ตฺวาทฺนตฺสฺส เตชฺสา เทวตฺาหิ กตํ ปุณฺณํ ยํ ยํ ปุริม- ะ
- 3: ชาตฺิสฺส ตฺสฺส ตฺสฺส วิมานานิ- ผลสมฺปตฺติเกทโต ะ
- 4: ปุจฺจวเสณ ยา ตาสึ วิสฺสขนวเสณ จ ปวตฺตา เทส-
- 5: นาทุกมฺมผลปจฺจกฺขาการินิ ฯ วิมานวตฺถุ อิจเว ะ

f°3r/1 nitaṃ puññaṃ iti yaṃ ratanattaye hatantarāyo sabbattha hu-

f°3r/2 tvāhantassa tejasā devatāhi kamaṃ puññaṃ yaṃ yaṃ purima- |

f°3r/3 jātisū tassa tassa vimānāni- phalasampattibhedato |

f°3r/4 puccāvasena yā tāsāṃ vissajjanavasena ca pavattā desa-

f°3r/5 nākkammaphalapaccakkhākārini | vimānavatthu icevaṃ |

Folio na (3)v

- 1: นามน วสิโน ปุเร ยํ ชุทฺถกนิกายสมฺมึ สงฺคายีสฺส มเสสโย ตฺสฺสา สมฺมาวลฺมพิตฺวา ไปราณฺญฺสุ
กถานยํ ตตฺถ ตตฺถ นิตานานิ วิภาเวโนโต วิเสสโต สุวิสุทฺธึ ะ
- 2: อสงฺกิดฺนฺน นิปุณฺนตฺถวินิจฺจยํ มหาวิหารวาสินํ สมยํ อวิโลปยํ ยถาพลํ กริสฺสามิ ะ อตฺถสํวณฺณํ
สุภํ สกฺกจฺจํ ภาสโต ตมฺเม ะ
- 3: นิสามยถ สารโวติ ฯ ตตฺถ วิมานานีติ วิเสสวิมานานิ เทวตฺานํ กิพฺพานิวาสญฺญานานิ ฯ ตา
นิ หิ ตาสึ สุจฺริตกมฺมานุภาว ะ
- 4: นิพุทฺตตฺวานิ เอกโยชนิกทฺุทฺิโยชนิกา ะ ทิปฺมาณวิเสสยฺตฺตตฺถาย นานาวรตนสมฺมุชฺชลา นิ วิจิต
ตวณฺณสณฺฐานานิ ไสภาทิสยโย-
- 5: เคน วิเสสโต ปฺมาณนียตฺถาย จ วิมานานีติ วุจฺจติ ฯ วิมานานิ วตฺถุ การณํ เอตฺิสฺสาติ วิมา

นวดตุ ๙ ปัดนุเต โสวณฺณมยฺนติ อาทินยปฺปวตฺตา เทสนา

ƒ^{3v/1} nāmena vasino pure yaṃ khuddhakanikāyasmim saṅgāyimsu mahesayo tassā sammāvalambitvā porāṇaṭṭhakathānayaṃ tattha tattha nidānāni vibhāvento visesato suvisuddhaṃ |

ƒ^{3v/2} asaṅkiṇṇa nipuṇaṇatthavinicchayaṃ mahāvihāravāsinaṃ samayaṃ avilopayaṃ yathābalaṃ karissāmi atthasaṃvaṇṇaṃ subhaṃ sakkaccaṃ bhāsato tamme |

ƒ^{3v/3} nisāmayatha sādhavoti | tattha vimānānīti visesavimānāni devatānaṃ kiḷānivasaṭṭhānāni | tāni hi tāsāṃ sucaritakammānubhāva |

ƒ^{3v/4} nibbattāni ekayojanikaddiyojanikā | dipamāṇavisesayuttatthāya nānāratanasamujjalāni vicittavaṇṇasaṅṭhānāni sobhātisayayo-

ƒ^{3v/5} gena visesato pamāṇaniyuttāya ca vimānānīti vuccati | vimānāni vatthu kāraṇaṃ etissāti vimānavatthu | pithante sovaṇṇamayanti ādinayappavattā desanā

Bundle XII

Folio น๘ (280)v

1: รมามีติ กิฬามิ โมทามิ ๙ เอเตนุปาเยนาติ โคปาลพฺราหฺมณกาเล สสาวกสํมฺสฺส กสฺสปลฺสฺส ภควโต ยถา อสทิสทานํ อทาสี เอเตน ปาเยน ๙

2: อิมํ นิรคฺคพิ ญญญํ ยชิตฺวา ติวริํ วิสุทฺธ ๘ นฺติ อานาวฏฺทวารตาย มุตฺตจาคตตาย ๑ นิรคฺคพิ ตี สฺปิ กาเลสฺ ตีหิ ทฺวาเรหิ กรณการาปนาณ-

3: สฺสสรณวิริตี สมนฺนตาย ติวริํ ตตฺถ สํ ๘ กิเลสกาภาเวณ วิสุทฺธํ อปรมิตฺชนปริจฺจาคภาเวณ ๘ มหายุคตตาย ญญญํ ยชิตฺวา มหาทา-

4: นํ ทวฺวาติ อตฺโต ๙ ตํ ปน ทานํ จิววกตํ ปิ เขตฺตวตฺตฺวจิตฺตานํ อูฬารตาย อนฺตรนฺตฺวา อนฺ สฺสรณน อตฺตโน ปากฺกํ อาสนนฺนปจฺจกฺขํ วิยํ อูฬฺวฺฐิ ๘

5: ตํ คเหตุวา อาห อิมฺนฺติ ๙ เหวํ ๒เทวปฺตฺโต อตฺตนา กตฺตกมฺมํ เถรสฺส กเถตฺวา อิทานิ นิสฺสย สมนฺนปฺตฺติยา ปเวปี ปติภฺฐฺเปตฺกาโม ตถาคเต ๑ อตฺตมํ อตฺตโน ป-

ƒ^{280v/1} ramāmīti kiḷāmi modāmi | etenupāyenāti gopālabrahmaṇakāle sasāvakaṃghassa kassapassa bhagavato yathā asadisadānaṃ adāsim etena pāyena |

ƒ^{280v/2} imaṃ niraggaḷaṃ yaññaṃ yajitvā tividhaṃ visuddha | nti ānāvataḍvāratāya muttacāgatāya ca niraggaḷaṃ tīsupi kālesu tīhi dvārehi karaṇakārāpanānu-

ƒ^{280v/3} ssaṇaṇavidhīti sampannaṭāya tividhaṃ tattha saṃ | kilesābhāvenava visuddhaṃ aparamitadhanapariccāgabhāvena | mahāyāgatāya yaññaṃ yajitvā mahādā-

ƒ^{280v/4} naṃ datvā attho | taṃ pana dānaṃ civarakataṃ pi khattavattthucittānaṃ ulāratāya antarantarā anussaraṇena attano pākātaṃ āsannaḥappaccakkhaṃ viyaṃ

upatthi-

f°280v/5 taṃ gahetvā āha imanti | evaṃ padevaputto attanā kattakammaṃ
therassa kathetvā idāni nissayasampattiyā parepi patitthāpetukāmo tathāgate ca
uttamaṃ attano pa-

IND 155

Title: Phra Mahāpatthānapakarāṇasamatā, fascicle 27 พุทธมหาปฐฐานปกรณ์สมตาศูต ๒๗

Language: Thai – Pali

Script: Khò̃m

Writing Support: Palm-leaf

Writing Substance: Black ink filled after inscribing

Date: BE 2441 (AD 1898/99)

Inventory-No.: 349

Content:

Folio 1 cover

อุปปิพิกกมมกุสล ไบถา

อุปปิพิกกมมอกุสล ไบถอ

อุปัจเจกตมมม ไบถุ ๆ พุทธมหาปฐฐานปกรณ์สมตาศูต ๒๗ ๆ

พระพุทธศักราชล่วงได้ ๒๔๔๑ พรรษา ข้าพเจ้า จีนแดง แมย์ม แม่ลาว แม่ทิว มีศรัทธา สร้าง
พระธรรมไว้ในพระศาสนา นิพานปัจฉิมโหตุ ฯ๕๐๗

Translation:

Upapilika kamma kusala, leaf /thā/

Upapilika kamma akusala, leaf /tho/

Upacchedaka kamma, leaf /dhu/ Phra Mahāpatthāna-pakarāṇa-samatā, fascicle 21.

In the year BE 2441 (AD 1898/99), we, *Cin Daeng* (The Chinese whose name is *Daeng* (literally ‘red’)), *Mae Yim*, *Mae Lao*, *Mae Thawi*, out of faith (Sanskrit: śraddhā) donated this manuscript. Nib[b]ānapac[c]ayo hotu. ฯ๕๐๗

Folio 1(verso): Blank

Folios 2–4: Blank

Folios 5-28: Content

Folio ๓ (5)r

1: เสกสัจจำเริญเข้าไปสู่บัลลังก์ เหตุตติสชาติว่าเรื่อนั้น เปรนที่อยู๋ แล้วยกเข้าไปสู่บัลลังก์ชนทั้ง
หลายก็ปรุหารให้เ้าเสบทุกขเวทนาอันสาหด

2: ของตน บันฑาผู้ชนที่รักษาปรุตบัลลังก์ ะ ก็ห้ามปรามทักทานว่า ชุกรุ ๆ เป็นทั้งนี้ก็เอาไส
ยอุปัตตมมกมมม ฟ้ายอกุสลตามอุตหนุณ คือมีความทุกข ๆ

3: คนจตุททาลท่านจงอย่าเ้าเข้าไป คนจตุททาลนั้น ชนทั้งหลายห้ามสัจเท่าไรย ๆ อยู๋แล้วยก
ก็ให้ปรุกรอบไปทั่ว ความทุกขนั้นมมีมาก ให้เ้าความ ๆ

4: ก็ร้องตอบว่าเรือนของเราๆ จเข้าไปหาบุตรและธิดา ที่นี่เป็นอยู่ ลำบากนั้นยิ่งๆ ขึ้นไป ฯ อุปตถมฺภกกมฺมนั้เป็นปัจจุยฺย คืออุตุหนต

5: ของเรา ท่านอย่าไ้ว่าทั้งนี้เลย จไ้สัสมควรรหามมีไ้ไ้ คนจณฺฑทาลว่าทั้งนี้ อุปตถมฺภกกมฺมนั้เป็นปัจจุยฺยอุตุหนตทั้งฟายบุญแลฟายบาบทั้งหลาย ๒ ปุรการ ฯ

Translation: The rich man (*seṭṭhī*) remembered and entered that house because he could remember that the house was his home. Then he went into the house. All the people beat him and thus he suffered from a lot of bad luck and misfortune [there]. All the guardians of the gate then said: “O you, everything turns out depending on your supporting deeds. If bad deeds occur, they will bring suffering. O you outcast! (*caṇḍāla*) Do not enter the gate.” The outcast, no matter how the other people tried to stop him, having suffered too much, replied: “This is my house. So I will enter it to see my son and daughter. All of the suffering is the result of my supporting deeds. Please do not say like that. This is really improper.” The outcast also said that the supporting deeds are the cause of both merit and sin.

Folio ๓๖ (28) v

1: แห่งกุศลมีปรมาณทั้งนี้ อย่าฟิงปรมาททั้งนี้ ฟิงยงจิตฺรไ้ปุรกอบซำยยนุไ้ว่า ฯ ฝนนตคอุยู่เนื่องๆ แล้วหมอนันก็จะเต็มซำยยนุตสงเปฺลตผนอันนี้แล มี ฯ

2: การกุศลอันอาตตมกทำนี้ยากที่บุคคฺลทำไ้ไ้ บางที่บุคคฺลที่มีฐรพพสมปตติมาก ฯ อุปฺรมาจนุไ้ท อันบุคคฺลมีไ้ไ้ปรมาทในกองการกุศลแลศ ฯ

3: สักเท่าไ้ท ฯ ก็มีอาจจกทำไ้ไ้ เจากั เจากั อาจัน คฺฐันคิซจ ฯ สาทกทำไปเนื่องๆ ก็จเต็ม ไปซำยยกองการกุศลผลบุญ ฯ

4: นั้นแลวกัอุสทสั้งสมไปเนื่องๆ ถึงน้อย ก็จมากเข้าทุกที่ๆ ก็จเต็ม ฯ กุศลนั้นก็จอุตุหนนไ้ไ้ ไ้กุลัพรนิพพานเข้าทุกที่ๆ อิกปุรการหนึ่ง ฯ

5: ก็จไปซำยยกุศลวาสี เหนรานหมอนันไ้สวาริอันนุตตเปิกปากแล้วตั้งไว้ในที่ผนสตก ฯ ปินุจิตตชาติผู้มึปญยาปริชาเปนอันที่ฟายอกุศลเลากัชอาอย่าไ้ไ้ปรมาทเหมอน

Translation: These are the good deeds. Do not be careless. Let's keep in mind with joy that the result always follows and then the pot would be filled with drops. That is the way it is. The good deeds that I have conducted are too difficult for the (ordinary) people to do. Using a metaphor, it could be a person with wealth and treasure. The person who is not careless with good deeds, in any way, still cannot conduct [such deeds]. You could keep on conducting good deeds and then attempt to collect (the merit and good deeds) from little, then gradually to much more until it will be fulfilled. The good deeds will be a means of support to getting closer and closer to Nibbāna. When seeing a pot of water which is unlit and left in the place where the fruits fall down, wise people should not be careless like ... (The manuscript ends here.)

Folios 29–32: Blank pages.

o. Nr. 1493

Title:-

Language: Thai, Pali

Script: Thai, Khòm

Writing Support: Palm-leaf

Writing Substance: Blackened with soot and lamp-black after being inscribed with a stylus, except folio 1 which is written in black ink with a pen.

Size: 59.3 cm x 5.6 cm; five lines per page

Date:-

Remarks: The space surrounding the two holes is unusually wide, i.e., for the hole on the left side: diameter of 3 cm; for the hole on the right side: diameter of 2.7 cm. The distances of the text from the right and left margins are 5.2 and 5.5 cm, respectively.

Content: The palm leaves seem to be in disorder. It is unclear whether they belong to the same or to different texts.

Folio 1

The folio does not correspond to any other folios in this bundle in terms of content, writing material and scribe's handwriting. The left part of the folio is damaged. The remaining text on the recto side seems to be a part of a colophon written in Thai script while the text on the verso side is part of a Buddhist text written in Thai language but Khòm script. The text in both is written directly with black ink instead of being inscribed in the traditional way. Half of the text on the verso side is damaged by black ink. Interestingly, the handwriting in Khòm script does not belong to the neat type of Khòm (or in Thai: Khòm Thai, Khòm Bancong <ขอมไทย, ขอมบวรจ>), which is also the traditional script for palm-leaf manuscripts in Central Thailand, but seems to be the cursive type (in Thai: Khòm Wat <ขอมหวัด>).

Folio 1 r

... มอนคนองละ ๕ สาย เปรี๊ญ เจ้าปวตพิศธิธรรม คงเณน ๑๙ รูปไ้ (?)...(the text is blurred by black ink)...

Translation:... five lines for each (monk ?). *Parian*, Cao Puat, Phitthitham have recruited nineteen monks (?) ...

Remark: The text is blurred by black ink. The right part of the folio is torn. Therefore, many parts of the text are damaged. The surviving text is not clear enough to determine whether the text is a colophon, a prescriptive part of the manuscript, or any other additional scribes' note.

Folio 1 v

1: (The text is blurred by black ink) (...) อนุโมทนาช่วยสาธุชนสปรุส ผู้กอบไปทั่ว
ยโสวนเจตนา เปนกามาพจรมหากุศล ญาณสมมุติต่ออสังขาริกไตรยเหตุ มีปรุสอันผู้กอบขึ้น
ใน ปวชนุสสุทานแห่งปัจจุณามาริบดี มีสามีทานเป็นต้น เติมแต่อุสุสาให้ทานกุศลสิล |
(The manuscript is torn)

2: (The text is blurred by black ink) ... ว่ามีผลานิสงฆ์มาก มีผลอย่างยิ่ง ญาณสมมุติ
ต อันปรุสไปทั่วปรุสทุกจักจะฯ ณาเหนผลแลปรุสโยชน์ ... กทำทานแลการจำศีลภาวนา อัน
ธมมเทศานี้ กุศลอันนี้และจะคิขทานอุปัตุมุกก็ฐซึ่งอาตุมไปในภพน้อยและภพใหญ่ จะบัง
เกิดใน ... (The manuscript is torn)

3: (The text is blurred by black ink) ... มีรู้อัน ... อันเปนบรมสุข ปรุสการหนึ่งแก่ ข้อ
นี้ว่า อสังขาริกนั้น คือกุศลจิตุรทอนนี้ บังเกิดทั่วญาณจิตุรของตนเอง หาผู้อื่นชักชวนไม่ บัง
เกิดขึ้นทั่วญาณจิตุรของตนเองทั้งนี้ นี้และมีผลานิสงฆ์มาก มีผลานิสงฆ์เปนอุกุฏฐ ... (The
manuscript is torn)

4: (The text is blurred by black ink) ... นิพพานสมมุติ เปนเอกนตบรมสุขไทยแท้ นี้
และสาธุสปรุสทั้งปวง พึงสนนินทรฐานเข้าใจเปนเอกนตแต่ละน้อยๆ ถ้าทับนิตามจักให้วิสข
ชนานใน ฯ แต่กอบเปนปฏิการสนของสพธา ... (The manuscript is torn)

5: (the text is blurred by black ink) ... เปนใจควมว่า ฯ เมื่อจะจบลง ฯ รับทานวิสข
ชนานานี้ พอเปนธมมสุสวนานุตริยานิสงฆ์ ก็สมมุติ ว่า อุยุดลงแต่เพียงนี้ ฯ

6: จบลงแต่เพียงนี้ เหว่ กุมี ช่วยปรุสการจะนี้

Translation f1 v line 1: (The text is blurred by black ink) ... rejoicing with
meritorious men full of good intentions. (This) is *Kāmāvacaramahākusala
ñāṇasampayutto asaṃkhārikātraiyahetu*. There is its type created in
Pavarakhandhasantāna of *Paccayanāmādhīpati*, containing *Sāṃdāna* as the
origin but having been industrious in donating and keeping the doctrine ... (The
manuscript is torn)

2: (The text is blurred by black ink) ... having the great result of merit.
Ñāṇasampayutta is composed of *Paññāikicca*, seeing the results and the benefit
... conducting *Dāna* ('donation'), *Sīla* ('code of behavior'), and *Bhāvanā* (mind
cultivating). The doctrine and this good deed will support me to go to the small
world as well as the great one, to be born in ... (manuscript is torn) 3: (The
text is blurred by black ink) ... endlessly ... , which is the greatest happiness.
One matter is: *Asaṃkhārika* is now the righteous mind, created by the mind of
one's self. There is no one who could persuade him. With this mind of one's self,
the result of merit will be so strong to reach the highest point of the advantage
... (manuscript is torn)

4: (The text is blurred by black ink) ... The treasure of *Nibbāna* is truly the
only supreme happiness. All the righteous people should consider this and then
gradually understand [it]. Here I have answered and explained sufficiently to
respond to (?) [your] faith ... (manuscript is torn)

5: (The text is blurred by black ink) ... The message is as follows: When my

explanations are going to end. They will be obtained as a donation resulting in Dhammassavanānuttariyānisaṅsa. Then it is agreed that here it ends.

6: [The text] ends here. *Evam*, thus is all.

Folio 2–3

Buddhist text written in Pali language with Khò̃m script. Folio 2v is informed to be ๓๖ folio according to the traditional ordering while folio 3v is the ๓๗ folio. The handwriting and the writing material of these two folios suggest the same origin although the other folios between them (supposedly the folios paginated ๓๗, ๓๘, ๓๙, ๔๐) are absent.

Folio 2r

- 1: เอต ภนฺเต คจฺจมาติ อห ๙ อาวุโส ตีหิ ปาโป สมโณปิ ปาโป เย วตฺวํ สมณ-ภาเว ธตฺวาปิ สีลมคฺคํ ปุตฺตํ นาสกฺขิตฺติ หิ หุตฺวา กิณฺนาม กฺลฺยาณํ กิริสฺสสิ ตาทิเสน ปาเปณ มม
- 2: ยญฺหฺสิ กโกฏฺทิกหนกิจจํ นตฺถีติ ๙ ภนฺเต อมฺนฺเส หิ อฺปทฺทฺโต มตฺโต ตมฺเห ต อฺนฺทา อปฺริณายกา กถํ อธิ วสิสฺสเถวติ ๙ ธนฺนํ เถโร อาวุโส มา ตฺวํ เหวํ จินฺตยิ อธิ เวเมนิ
- 3: ปชฺชิตฺวา มรณฺตสฺสาปิ อปฺปรี ปริวณฺณตสฺสาปิ ตโย สทฺที่ คมฺนํ นาม นตฺถีตี วตฺวา อีมา คาถา อกาสิ ๙ หนฺทาหํ หตจฺกฺขุสฺมี กนฺตารทฺทานมา ตโต สยมาโน น คจฺจามิ นตฺถิ พา
- 4: เล สหายตา หนฺทาหํ หตจฺกฺขุสฺมี กนฺตารทฺทานมา ตโต มริสฺสามิโน คมิสฺสามิ นตฺถิ พาเล สหายตาติ ๙ ตํ สุตฺวา อิจโรสฺสเว ตถาโต การิยํ วตฺเม สาหสิ กํ อฺน-
- 5: จฉฺวิกํ กมฺมํ กตฺนฺติ วตฺวา พาหา ปตฺตยฺหกณฺฑฺทฺนฺโต วนฺสณฺฑํ ปกฺขนฺทิตฺสา ตถา ปกฺกนฺโต อโหสิ ๙ ธตฺ เถรสฺสามิ สีลเตเชน สญฺญฺโยชนายามํ ปญฺญาสโย ชนวิตถารํ ปญฺณรสโยชนพหฺลํ ชยฺกฺสุ-

f°2r/1 etha bhante gacchāmaṭi āha | āvuso tīhi pāpo samaṇopi pāpo ye vatvaṃ samaṇabhāve thatvāpi silamaggam puttum nāsakkhiti hi hutvā kinnāma kalyāṇam karissasi tādisena pāpena mama

f°2r/2 yaṭṭhī kakoṭṭigahaṇakiccaṃ natthīti | bhante amanuse hi upaddūto matto tamhe ta andā aparināyakā katham idha vasissathāti | athaṇam therō āvuso mā tvaṃ evaṃ cintayi idhe vameṇi

f°2r/3 pajjitvā marantassāpi apaparam parivaṭentassāpi tayo saddiṃ gamanam nāma natthīti vatvā imā gāthā akāsi | handāham hatacakkhusmiṃ kantāraddānamā tato sayamāno na gacchāmi natthi bā-

f°2r/4 le sahāyatā hanandāham hatacakkhusmiṃ kantāraddānamā tato marissāmino gamissāmi natthi bāle sahāyatāti | taṃ sutvā icarosaṃve tathāgato kāriyam vatame sāhasi kam anu-

f°2r/5 cchavikam kammaṃ katanti vatvā bāhā pattayhakaṇḍanto vanasaṇḍam pakkhanditsā tathā pakkanto ahosi | atha therassāmi silatejena saṭṭhiyojanāyāmaṃ paññāsayo janavitthāram paṇṇarasayojanabalaṃ jayakusu-

Folio 4–6

Buddhist text written in Pali and Thai languages with Khò̃m script. The

handwriting does not correspond to that of folios 2–3. Each folio, written only on the recto side, is divided into two columns on the left and right side. The text was written first in the left column. The text was inscribed with a stylus and then blackened with soot; however, the darkness of the handwriting is now already faded.

Folio 4r left column

- 1: แล มโน ปุรนาม ซึ่งพรวาทยุคคแห่งสมุเทจพรวทสพลสมุมาสมพุทเจ้าผู้รู้
เรื่อง
- 2: ด้วยปุรทิบแก้ว กุลาวแล้วคือพรวสมุม พรวองคเหนที่สุตโลกุย คุรีพรวนีพรวาน
- 3: แล้วก็มาบันเทาสีเสื้อตวโลกุยที่โมห คุรีค้ออวิชาเป็นอันมาก หากจมา
- 4: หุบหอไว้ในสนุฑารให้พองสำเรแผนแล้ว ก็มีมหิตุธิโกปรตบพรวสิริ
- 5: โสภาคุย นมสสุการพรวทที่พรวที่เจ้าแล้ว ปุเชตวา แล้วพรวผู้เป็นเจ้าจึงกฐำสกุการปุ-

Translation: And abasing the mind to the [print of] both feet of Lord Buddha, who is brilliantly endowed with the shining gem, the great Dhamma. He had seen the edge of the world, which is Nibbāna, and then released the creatures which still have too much confusion (*moha*) and ignorance (*avijjā*). After having worshiped Lord Buddha, *pūjetvā*, the Lord worshiped (...)

Folio 7

On the recto side, it is probably a colophon of a text written in a very small cursive Khòm script, but it is not clear which text the colophon belongs to—a Pali Grammar textbook on Samasa compound. The text, in Thai language, is written in Khòm script, but with a different hand in comparison to folios 1–6, 8–9. The verso side of the folio is blank.

Folio 7r

- 1: ๗ (ชื่อเอกภาวีทิกุอุยตปปุสุตตตสมาสสวางค²³) ๗ ชื่อเอกภาวีสมหารทิกุอุยตปปุสุต
ตตตสมาสสวางค แล้วเป็นปถมาปธานบท ๗ล๗
ใช้ปปลงอุยงนี้ว่า คณิตตปถสมาส อาจารย์นีย ให้ปปลงบทสมาสลงเป็นนามม ๗ ใช้ย้ออุยงนี้ สม
สยนุเต ปถมาเส อาจารย์นียให้ย้อบทสมาสเข้า ๗

Translation: [This is by name Ekabhāvīdigu-ubhyatappulusaluttasamāsa-savāṅga] | This is by name Ekabhāvīsamāhāradigu-ubhyatappurusaluttasamāsasavāṅka, the first holding text. In this usage (of text), it is called Ganittapathasamāsa. The venerable master had changed the Samāsa word to be a (simple) noun. | Being used and abridged, the venerable master had explained the text of Samasa compounds |...

²³ The scribe has written *Tappulusaluttasamāsasavāṅga* <ตปปุสุตตตสมาสสวางค>, a variant spelling of the Pali Grammar textbook's title, "*Tappurusaluttasamāsasavāṅga*" <ตปปุสุตตตสมาสสวางค>.

Folio 8:

Buddhist text written in Thai language with Khò̃m script. Only one and a half lines are written in the left column with faded black ink. The handwriting and its typography suggest that this folio shares the same origin with folios 4-6.

Folio 8r left column

- 1: ปิณฺฑิตกมฺหากุที พุริสาขากุที กุฏทสงฺกุทีนึ ยอมไปสูทึอุปฏฐากสมฺเทจจพฺร-
2: ผู้จรงฺสุวตฺติ

Folio 9

A list of Khò̃m characters, written orderly from vowels to consonants, along with their ligatures. The set of script is repeated twice and written with an unprofessional hand. This folio could have been part of a handwriting practice for a traditional student of Khò̃m script. The inscribed text in this folio was never filled with ink. The verso side of the folio is blank.

Folio 9r

- 1: อออิอีอูเอโอ กุขขคคฺฌฌง จจฉฉชฌฌณญ ฎฎฏฒฒณฺณ ตตถถททฐฐน
ป্পฝฟพพภภม มฺยยรรลลววสฺสสหฬฬอ
2: อออิอีอูเอโอ กุขขคคฺฌฌง จจฉฉชฌฌณญ ฎฎฏฒฒณฺณ ตตถถททฐฐน
ป্পฝฟพพภภม มฺยยรรลลววสฺสสหฬฬอ ฯ

Transliteration line 1: aāiūēo kka khkha gga ghgha ñña cca chcha jja jhjha
ñña ṭa ṭa ḍa ḍhḍha ñña tta ththa dda dhdha nna ppa pha bba bhbha mma yya rra
lla vva ssa hha ḷa ḷḷa

2: aāiūēo kka khkha gga ghgha ñña cca chcha jja jhjha ñña ṭa ṭa ḍa ḍhḍha
ñña tta ththa dda dhdha nna ppa pha bba bhbha mma yya rra lla vva ssa hha ḷa ḷḷa

Folios 10–18: Blank

Conclusion

The collection of ten Siamese (Thai) manuscripts kept in the Nordsee Museum of the small provincial town of Husum might not be considered outstanding in terms of size. Nevertheless, this collection is unique for several reasons. First, the variety of texts carried in the manuscripts is remarkable; their genres range from religious texts to medical treatises, and even magical manuals. Second, some manuscripts in the Husum collection contain more than one text and thus could be classified as multiple-text manuscripts; for example, manuscripts Nos. SI 14b and SI 29. Third, the age of the manuscripts—all are more than 100 years old—is worth mentioning

as well; some of the dated manuscripts are from the late 18th (SI 26) and early 19th centuries (SI 29). Finally, the variety of materials (from palm-leaf to *khòì* paper), writing substances and layout are impressive.

Therefore, this fine collection of manuscripts should not be overlooked by students of Thai manuscript culture, who should be encouraged to make more use of Southeast Asian manuscripts preserved in libraries and repositories in Western countries as an important resource. We hope that this article will serve as a reference to one of the least known and almost forgotten Thai manuscript collections, and introduce future researchers to this unique collection kept at a local museum in the far north of Germany.

Acknowledgements

We are indebted to Dr. Anant Lualertvorakul for meticulously checking the Pali passages and providing valuable suggestions for improving the translation. We also wish to thank Prof. Dr. Barend Jan Terwiel for providing us with information about Dr. Christian Rasch and other German collectors of Siamese manuscripts of the pre-World War I period. Finally, we would like to thank the anonymous reader for his or her comments. All errors and shortcomings, however, remain our responsibility.

References

Thai

- Fine Arts Department. 1971. *Maha wetsandòn chadok samnuan 13 kan*. [Vessantara Jātaka: The Version in 13 Chapters./มหาเวสสันดรชาดก สำนวน ๑๓ กัณฑ์.] Bangkok: Chuan Phim.
- _____. 2011. *Rachathirat*. [King of Kings./ราชาธิราช.] Bangkok: Phetkarat.
- Ing-orn Supanvanit, *Wiwatthanakan aksòn lae akkharawithi thai*. [Development of Thai Scripts and Orthography./วิวัฒนาการอักษรและอักษรวิธีไทย.] Bangkok: Chulalongkorn University, 1984.
- Kannika Wimonkasem, *Tamra rian aksòn boran: aksòn khòm thai aksòn tham lan na lae aksòn tham isan*. [Textbook on Ancient Scripts: Khòm, Tham Lan na and Tham Isan./ตำราเรียนอักษรโบราณ: อักษรขอมไทย อักษรธรรมล้านนา และอักษรธรรมอีสาน.] Bangkok: Department of Oriental Languages, Faculty of Archaeology, Silpakorn University, 2009.
- Kannikar Sartraproog. 1998. *Rachathirat samkok saihan: lakkathat chon chan nam thai*. [Rajadhiraja Samkok and Saihan: World Views of the Thai Elites./ราชาธิราช

สามก๊ก และไซ่ฮั่น: โลกทัศน์ชนชั้นนำไทย.] Bangkok: The Thailand Research Fund and the Foundation for the Promotion of Social Sciences and Humanities Textbooks Project.

Kongkaew Wirapracak, *Kan tham samut thai lae kan triam bai lan*. [The Making of Thai Leporello Manuscript and the Preparation of Palm Leaves./การทำสมุดไทยและการเตรียมใบลาน.] Bangkok: National Library of Thailand, Fine Arts Department, 2010.

Thawat Punnothok, *Aksòn thai boran laisüe thai lae wiatthanakan aksòn khòng chonchat thai*. [Ancient Thai Scripts, Lai Sü Thai and Evolution of the Scripts of Thai Ethnicities./อักษรไทยโบราณ ลายสือไทยและวิวัฒนาการอักษรของชนชาติไทย.] Bangkok: Chulalongkorn University Press, 2006.

Winai Phongsriphien, ed. *Photcananukrom kham kao nai phasa thai chabap chaloai sak*. [Dictionary of Old Thai words, Private Edition./พจนานุกรมคำเก่าในภาษาไทย ฉบับพระเลขศักดิ์.] Bangkok: Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Center, 2012.

English and German

Davids, T. W. Rhys. and Stede, William, *The Pali Text Society's Pali-English Dictionary*. London and Boston: The Pali Text Society. 1972.

von Hesse-Wartegg, Ernst, *Siam: das Reich des weissen Elefanten*. Leipzig: J.J. Weber, 1899; reprint: Bangkok: White Lotus, 1986.

Mildenberger, Hermann, “Der Millionär als Kunstsammler: Anmerkungen zum Austausch zwischen zwei Welten, in: *Bilder aus der Neuen und der Alten Welt: Die Sammlung des Diamantenhändlers Ludwig Nissen*, 1994, pp.15–24.

Mildenberger, Hermann and Heise Karin, eds., *Bilder aus der Neuen und der Alten Welt: Die Sammlung des Diamantenhändlers Ludwig Nissen*, Husum: Schleswig-Holsteinisches Landesmuseum, Kloster Cismar, Nissen-Haus, 1994.

Igunma, Jana. “Aksoon Khoom: Khmer Heritage in Thai and Lao Manuscript Cultures”. in: *Tai Culture*, Vol. 13 (2013), pp. 25–32.

Kittisak Prokati, “Der Einfluss des deutschen Rechts auf das gemischte thailändische Rechtssystem: Ein Rückblick und Ausblick”, in: *150 Jahre deutsch-thailändische Begegnung*, ed. by Volker Grabowsky. Segnitz: Zenos, 2014, pp. 270–91.

Lengsfeld, Klaus. “Leben und Vermächtnis des nordfriesischen Auswanderers Ludwig Nissen”, in: *Bilder aus der Neuen und der Alten Welt: Die Sammlung des Diamantenhändlers Ludwig Nissen*. Husum: Schleswig-Holsteinisches Landesmuseum, Kloster Cismar, Nissen-Haus, 1994, pp.10–14.

Wenk, Klaus. *Thai-Handschriften* (Verzeichnis der orientalischen Handschriften in Deutschland, Bd. IX, 1). Wiesbaden: Franz Steiner, 1963.

- Likhit Likhitanon, “The Pali Literature of Thailand.” Ph.D. Thesis, Faculty of Arts, Magadh University, 1969.
- Siemers, Sven-Hinrich. *Die mitteldeutsche Sammlung des Nordsee-Museum-Nissenhaus in Husum*, unpublished paper.
- Grabowsky, Volker. ed., *150 Jahre deutsch-thailändische Begegnung*, Segnitz: Zenos, 2014.
- Grabowsky, Volker. “Manuscript Culture of the Tai”, in: *Manuscript Cultures*, No. 4. edited by Jörg B. Quenzer, Hamburg: Center for the Study of Manuscript Cultures, 2011.
- Tips, Walter E. J. ed., *1894 Directory for Bangkok and Siam*. Bangkok: White Lotus, 1996.

(Opposite)

Figure 1. Manuscript SI 13, page 1

Figure 2. Manuscript SI 14b (SI 25), pages 111–112. At the end of the *Pathomsomphot* part, there is the text written in Khôm script containing a Pali verse revering Lord Buddha and then stating the chapters' names of *Pathomsomphot*. The text that follows in Thai seems to be the colophon.

Figure 3. Manuscript SI 14b (SI 25), pages 113–114, the beginning of the *Pathom Kò Ka* part

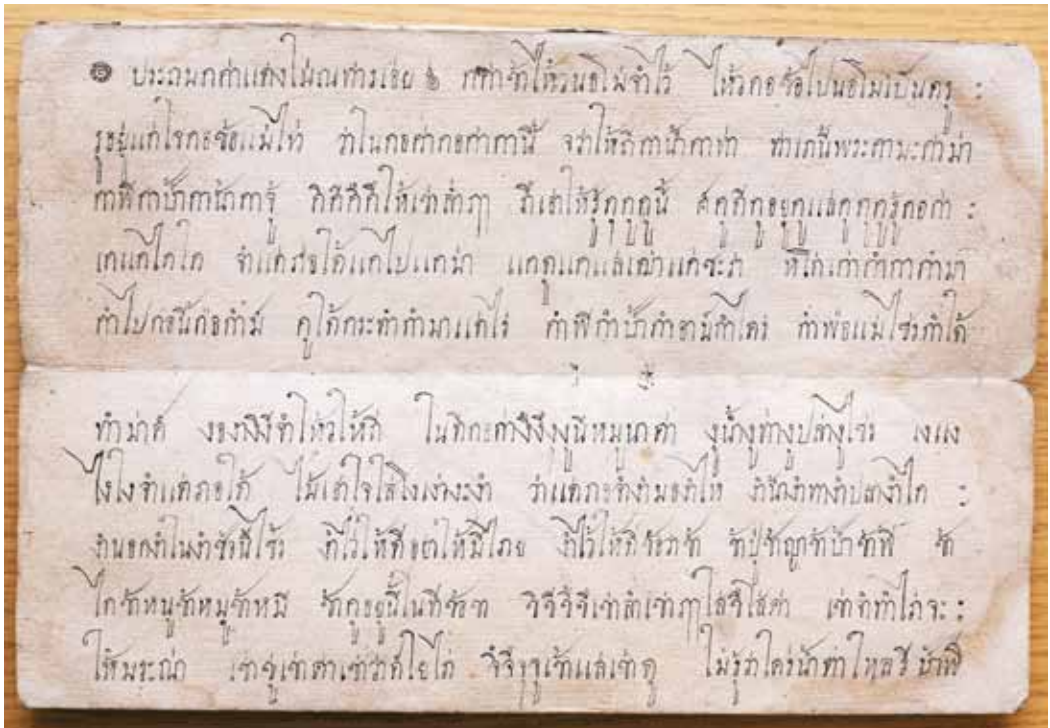
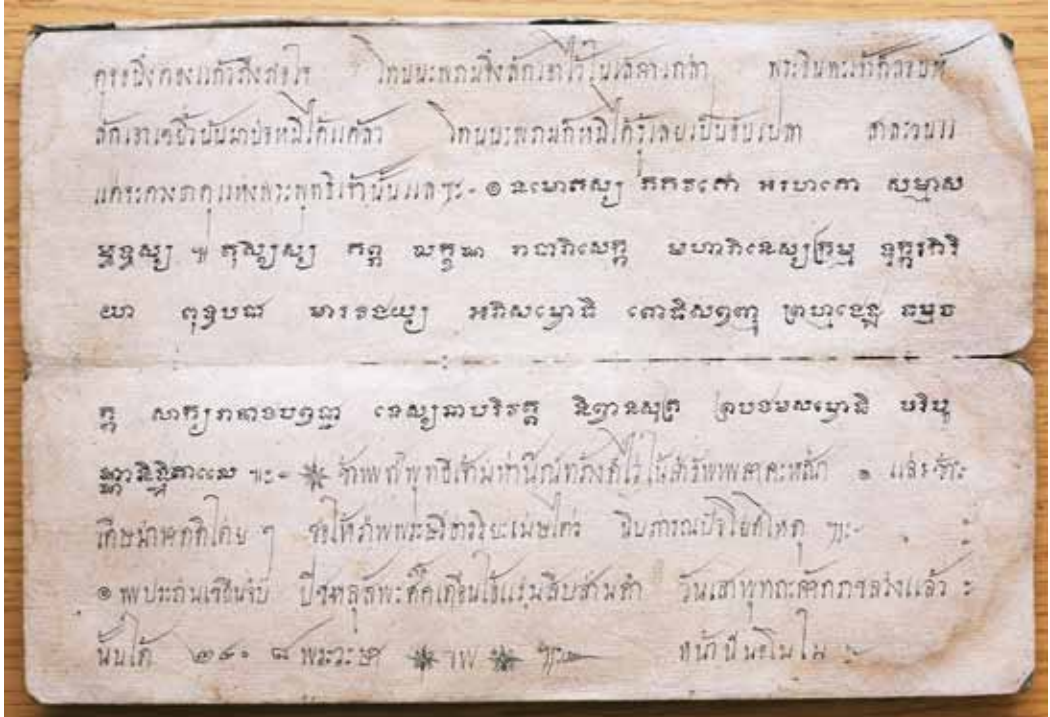
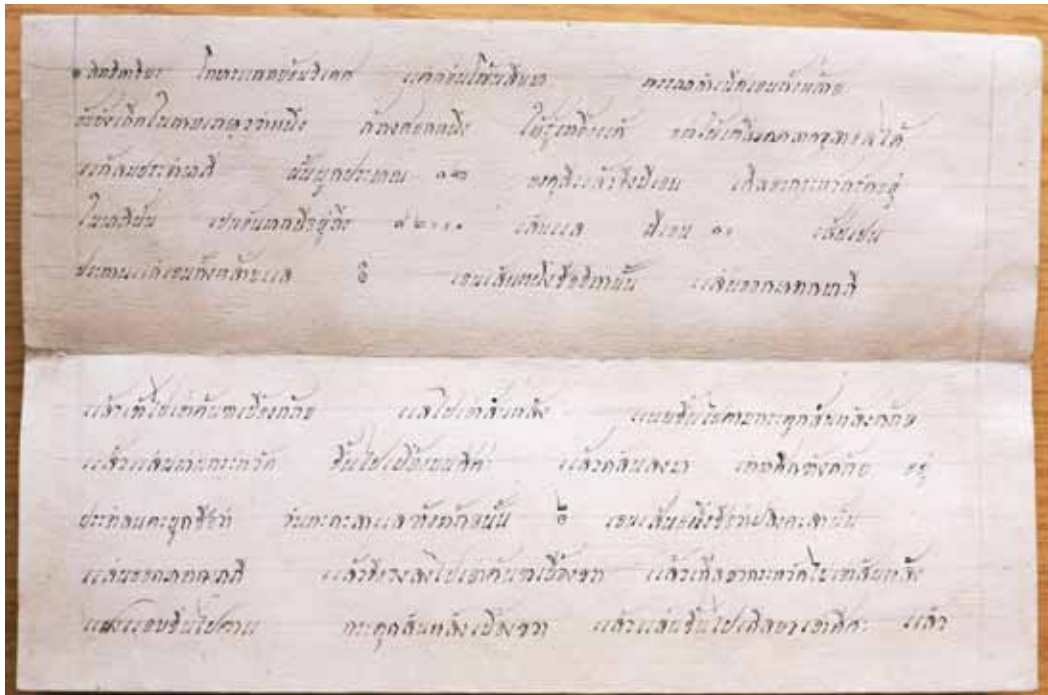

Figure 4. Manuscript SI 26 pages 4-5, the beginning of the text of *Rachathirat*

Figure 5. Manuscript SI 27, pages 4-5, a medical treatise

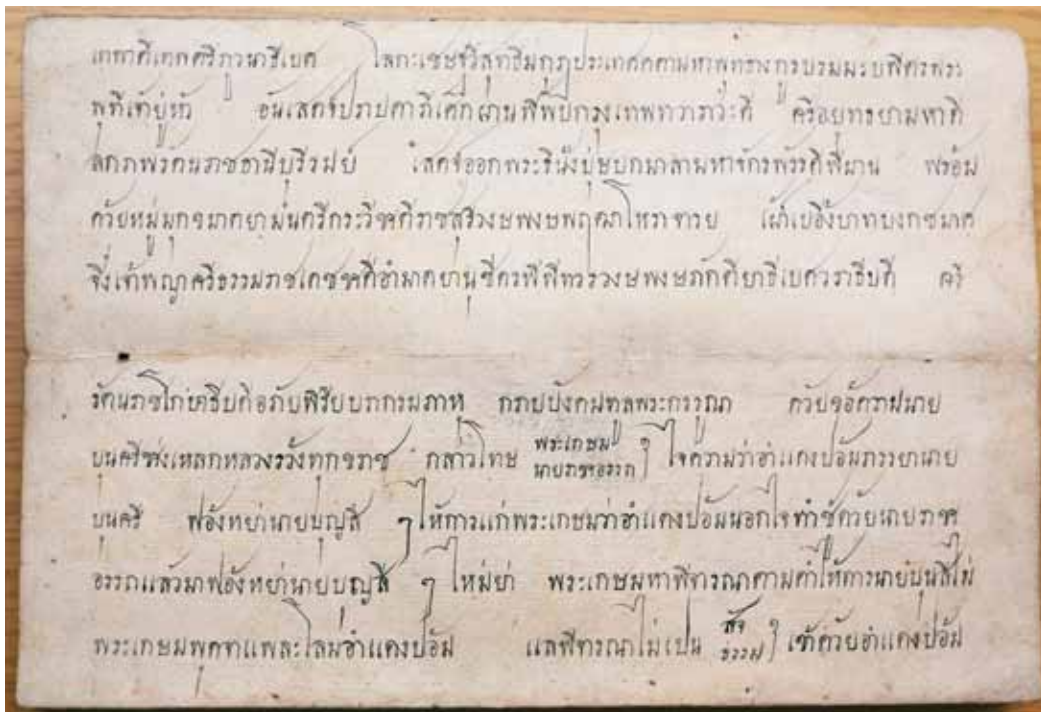

Figure 6. Manuscript SI 29 pages 6-7, a law code appearing in the first half of the multiple-text manuscript

Figure 7. Manuscript SI 29, pages 105–106, magical manual, appearing in the second half of the manuscript

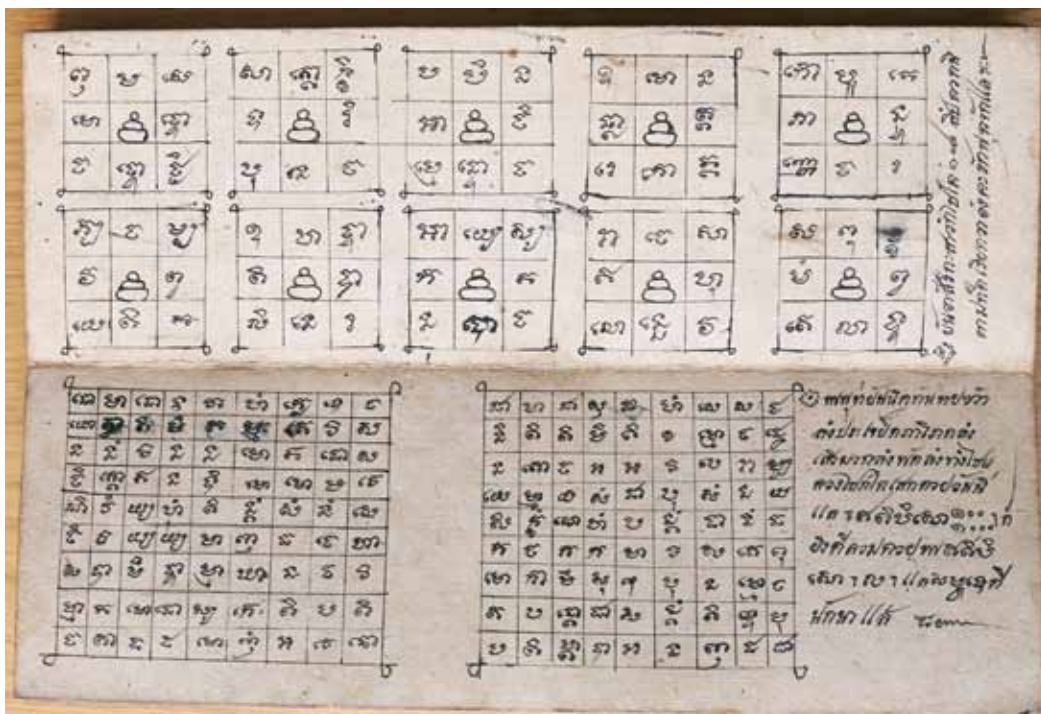

Figure 8. Manuscript SI 30, pages 2–3
 Figure 9. Manuscript o. No. 1493, folio 1v, a Pali text written in the cursive type of the Khom script
 Figure 10. Manuscript o. No. 1493, folio 6r, a bilingual Pali–Thai text written in the neat type of Khom script, divided in two columns.